

TractorPOWER

REFLECTS THE PASSION FOR AGRICULTURE

Help ons
TractorPower
nog te verbeteren.
Vul onze enquête in!

TECHNIEK VOOR SUCCESMOMENTEN.

LEMKEN levert **innovatieve techniek** voor de succesvolle landbouwer en loonwerker. Van stoppelbewerking tot ploegen en van zaaibedbereiding tot zaaitechniek en gewasverzorging – **doordachte oplossingen** komen uit één hand bij LEMKEN.

ONZE KRACHT: **UW SUCCES!**

lemken.com

 LEMKEN
The Agrovision Company

Voorwoord	Afhankelijkheid en eigen mening: welk nieuws brengen de media?	4
 Akkerbouw	Akkerbouwbedrijf produceert voeders voor eigen melkvee.	6
 Veehouder	Bij 't Reigershof gaan dier en natuur hand in hand.	10
 Dealer	In Hotton steunt Agricotrac op 3 pijlers: landbouw-, bosbouw- en grondverzetmachines.	14
 Mensen achter machines	Bij Bernard en François-Xavier Stenuit zorgt Manitou voor laden en lossen.	18
 Loonbedrijf	GreenFarm Pierard ziet loonwerk vanuit een innovatief perspectief.	20
 Techniek	De rietoogster.	22
 Techniek	Mest als bron van water en duurzame mineralen.	26
 I love my agrojob	Stéphane Decaigny is agentschapsverantwoordelijke bij Crelan.	30
 Highlights		32
 Techniek	De Krone GX, een veelzijdige transportoplossing voor alle landbouwproducten.	34
 Techniek	Ultravlakke bodembewerking.	36
 Recht	Opzeg eigen gebruik: wat met de tijdsbesteding?	38

TractorPower is een uitgave van
GalileoPrint Bvba, Blakebergen 2,
1861 Meise (Wolvertem)

Drukkerij
Leleu Group, Merchtem

Hoofredactie
Peter Menten | +32 (0) 473 93 45 88
Christophe Daemen | +32 (0) 479 33 10 48

Vormgeving
Leleu Group, Merchtem, info@leleu.be

Advertentie-exploitatie
pub@tractorpower.eu
Leen Menten | +32 (0) 494 10 98 20

Abonnementen en Social Media
helena@greentechpower.eu
Helena Menten

Verantwoordelijke uitgever
Peter Menten

Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd zonder schriftelijke
toestemming van de uitgever.

TractorPower verschijnt 4x/jaar
op 10.882 exemplaren in het
Nederlands en het Frans.

Coverfoto: Matthieu Schubnel

 Belgian jury member

Waarheid van het seizoen

Het is verbazingwekkend om te denken dat je onafhankelijke meningen van afhankelijke mensen kunt verwachten.

Sigmund Graff, Duits schrijver (1899-1979)

Afhankelijkheid en eigen mening: welk nieuws brengen de media?

Als journalist is het van belang om vragen te (blijven) stellen. De dag van vandaag gebeurt dat veel te weinig en nemen de meeste journalisten gewoon klakkeloos de propaganda over die via 'de mainstream' verspreid wordt.

'Je hoort overal hetzelfde nieuws', is ondertussen een bekend cliché. Klinkt logisch, want persagentschappen 'produceren' het nieuws dat ze dan doorsturen naar 'de media'. Niet zelden zijn beide in handen van dezelfde – vaak multinationale – investeringsgroepen. Resultaat: ze brengen een uniforme boodschap die niet altijd de realiteit weerspiegelt.

Datzelfde fenomeen van incorrecte informatie zien we in de berichtgeving over de landbouw en de oliemarkten, waarbij die eerste als zondebok wordt opgevoerd. En de braver burger knikt en accepteert. 'Zijn' mening is gevormd. Wie weet hoe het er in de landbouw echt aan toegaat en dat vergelijkt met hoe de landbouw in de media afgeschilderd wordt, die valt van de ene onwaarheid in de andere.

Is landbouw dé grote stikstofproducent?

Vanuit de 'Agenda 2030' en de daaruit afgeleide 'Green Deal' wordt een of ander wiskundig model uitgerold dat de landbouw verantwoordelijk stelt voor een groot deel van de stikstofuitstoot. De kritiekloze publieke opinie gaat gewoon mee in het verhaal, dat met haken en ogen aan elkaar hangt en de landbouw helemaal geen warm hart toedraagt. Wie verder graaft, merkt dat het verhaal heel wat genuanceerder in elkaar zit. En met een goede zoekrobot kom je vanzelf bij de juiste achtergronden van wat er zich in de wereld afspeelt. Brave en DuckDuckGo zijn op dat vlak een aanrader.

Landbouwers kunnen wél emissiearm werken

In dit nummer hebben we een reportage over 't Reigershof, een geitenboerderij in De Haan, die haar stikstofemissie drastisch wist te reduceren, met goedkope natuurlijke middelen. Middelen die bovendien de gezondheid van de dieren en de kwaliteit van de melk en het vlees nog eens ten goede komen. Maar van overheidswege had er niemand oren naar. Dit voorbeeld illustreert dat de oplossingen voorhanden zijn, maar worden tegengewerkt omdat er immers geen verdienmodel in zit.

Schaalvergroting als lokmiddel

Waar men destijds de landbouwers in de richting van schaalvergroting duwde, en iedereen stond te jubelen hoe zalig dat wel was, laat men de boer met zijn investering, zijn schulden en zijn stront gewoon zitten. Toegegeven, het verhaal van de schaalvergroting werd heel aantrekkelijk voorgesteld en je voelde jezelf een achterblijver door er destijds niet in mee te gaan. De keerzijde van de me-

**Help ons TractorPower nog te verbeteren.
Vul onze enquête in:**

daille is dat hoe groter de schaal is waarop een boer werkt, hoe afhankelijker hij in de meeste gevallen wordt. Want je wordt niet enkel vertroeteld met nieuwe machines, steeds betere techniek, loods en stallen, ook de financiers dienen zich op een dienblaadje aan. En wie dieren houdt, wordt nog eens aangezien als grote vervuiler en klimaatvernieler. Hier heeft iedereen boter op het hoofd: de (financieel en technisch) adviseur, de bank en de boer zelf. Als risicomodel voor de banken was 'de boer' een interessante optie. Lenen aan een boer die grond in eigendom heeft, heeft banken altijd geïnteresseerd, zelfs wanneer het project of de investering op zich economisch niet haalbaar waren. Een ander nadeel van deze schaalvergroting – en daardoor specialisatie – is dat boeren onderling deels concurrenten van elkaar zijn geworden. De akkerbouwer kreeg vroeger betaald om (drijf)mest te ontvangen. Nu, met de duurdere kunstmeststoffen, eist de veehouder-mestproducent zijn deel van de taart op. Waar zit de solidariteit tussen de landbouwers?

Landbouwer: blijf bij je grond

Landbouw is en blijft cruciaal voor een land en zijn inwoners en dat zullen we de komende periode nog wel ondervinden. Maar onafhankelijke landbouwers met voldoende eigendom zijn moeilijk voor één gat te vangen en daar wil 'men' van hogerhand liever vanaf. Voor een gezonde en onafhankelijke lokale economie is het van het allergrootste belang dat landbouwers maximaal investeren in eigen grond. Zelfs al krijgen ze 'aanbiedingen' om te verkopen die heel aantrekkelijk zijn. Of waarom wordt er, zoals op sommige plaatsen in ons land, niet op een of andere manier gezamenlijk met burgers geïnvesteerd in landbouwgrond? Nog nooit werd er in België zoveel geld op de particuliere spaarboekjes gezet als vorig jaar! Geld dat verdampst naarmate de tijd vordert. Een andere optie is om de landbouwgrond gereserveerd te houden voor landbouw zodat hij niet kan worden

doorverkocht voor speculatie. Hier zit een groot stuk van de oplossing bij de boeren die hun bedrijf gestopt zijn en de keuze hebben om tegen een concurrentiële prijs te verpachten aan jonge boeren of tegen woekerprijzen in seizoenpacht.

Hebben 'we' Europa en het globale landbouwbeleid écht nodig?

Wie doorheen het hele verhaal durft kijken en de puzzel in elkaar legt, ziet dat Europa helemaal niet brengt wat het belooft en bovendien ver van de landbouw-realistieit leeft. Een gemeenschappelijk landbouwbeleid, gedictieerd vanuit een geklimatiseerd kantoor in Brussel of Straatsburg, waar bijvoorbeeld een Zweeds euroambtenaar een wet gaat maken die voorschrijft hoe een Bretoense boer zijn camembert moet maken: is dat nog realistisch? Valt dat niet veel makkelijker te regelen met een regionale of nationale wet die is opgesteld in overleg met de betrokken producenten zelf?

We hebben de laatste twee jaar ondervonden welke nadelen de globalisering inhoudt en wie daar het meeste profijt uit haalt. Dat zijn zeker niet de boeren en nog minder de burgers-consumenten. Waar zit het voordeel voor het klimaat van bijvoorbeeld de Chinese consument die melkpoeder van Nederlandse koeien gebruikt die met Braziliaanse soya zijn gevoed?

Het CO₂-klimaatverhaal

Vanuit diezelfde hoek (Europa en daarboven) komt het CO₂-verhaal. Een verhaal dat enige nuance vraagt, waartoe wordt opgeroepen door de Technische Universiteit van het Nederlandse Delft die 'het klimaatgegeven' langs alle kanten wil onderzoeken. Ze nodigt uit tot een open wetenschappelijk debat over klimaatverandering.

Na de film 'An Inconvenient Truth', uit 2006 en sterk geïnspireerd op de propaganda van Al Gore in de Verenigde Staten, is het klimaat een gespreksonderwerp geworden waar nu de meest onzinnige verhalen rond ontstaan zijn. De grote winnaar is ... Al Gore die ondertussen een miljardenindustrie heeft opgebouwd, gebaseerd op eenzijdige informatie. De grote verliezers zijn ... de mensheid en het milieu.

De TU Delft wil een open wetenschappelijk debat over klimaatverandering en bereidt een lezingen- en debatcyclus voor over klimaatverandering, zo heeft de universiteit bevestigd. De cyclus is bedoeld voor alumni en studenten, maar geldt ook als 'open debat' met de samenleving.

Met de geplande serie over klimaatverandering zou de TU Delft een nieuwe stap willen zetten om alle wetenschappelijke argumenten in relatie tot klimaatverandering in beeld te brengen. Zij zou een van de eerste universiteiten ter wereld zijn die een dergelijk urgent debat op deze wijze op tafel gooien. Eerder was de universiteit al bereid het 'missiestatement' dat er 'geen twijfel is' over de oorzaken van klimaatverandering te vervangen door het durven zetten van vraagtekens bij de oorzaken van klimaatverandering. Zie hier. Naar aanleiding van een petitie van TU-alumni bleek in een gesprek met de TU-leiding dat het wetenschappelijk onderzoek van de Amerikaanse natuurkundigen William Happer en William van Wijngaarden vermeldenswaard was. Beide onderzoekers stellen dat er geen klimaatcrisis is en dat CO₂ amper bijdraagt aan de mondiale opwarming, maar juist een zegen is voor mens en natuur.

Wij hopen dat op deze manier het bewustzijn bij de mensen om niet alles te geloven maar zelf hun onderzoek te doen, wordt aangescherpt.

De uitgelokte voedselcrisis is een uitnodiging om de band van boer met burger te versterken.

Deze aardbol loopt nu eenmaal niet over van mensen met goeie bedoelingen. Er

wordt al maanden een voedselschaarste gecreëerd die met angst gevoed wordt en waar heel Europa (en een groot deel van de wereld) door verarmt. Terwijl er in de media op de angst voor voedseltekort wordt gespeeld, puilen op bepaalde plaatsen de stocks uit met goederen die ofwel niet getransporteerd geraken ofwel gewoon moedwillig of uit angst achtergehouden worden. In deze periode waarin solidariteit zou moeten overheersen, zijn er nog altijd partijen die uit deze chaos een 'graantje' willen meepikken.

De olieprijs en 'divestment'

De olieprijsen zijn nog zo'n voorbeeld van een langzaam gecreëerde crisis. Vijf jaar gebrek aan investering in olie- en gaswinning dankzij campagnes van klimaatclubs tegen financiers van brandstofwinning leidt tot de huidige explosie van de brandstofprijzen aan de pomp. Dat stelt Michael Shellenberger, een Amerikaanse ecomodernist. In oktober reeds voorspelde hij de huidige prijsexplosie, dankzij de druk die klimaatclubs zetten op overheden en investeerders om niet langer te investeren in olie- en gasexploratie. Shellenberger is in de Verenigde Staten de promotor van het 'ecomodernisme': een stroming die milieu-realisme bepleit via aardgas en de inzet van kernenergie. Door campagnes van klimaatactivisten werden financiers bewogen uit olie- en gaswinning te stappen, de zogenaamde 'divestment'-campagne. Divestment betekent het niet meer beleggen in fossiele brandstof. Door die divestment-campagne konden oliemaatschappijen de hernieuwde vraag na de implosie tijdens de coronamaatregelen niet bijhouden. Die 'divestment' zou volgens Shellenberger nu resulteren in 'de grootste energiecrisis in vijftig jaar', nadat de olievraag na de coronamaatregelen aantrok. Campagnes tegen olie- en gaswinning leidden tot een halvering van olie- en gasexploratie tussen 2011 en 2021, aldus Shellenberger. Het aantal nieuwe projecten voor oliewinning zou vanaf 2016 gedaald zijn tot een 'historisch laag record'. Ook zouden oliemaatschappijen 25% minder investeren dan nodig om de olieproductie stabiel te houden. 'Niet door een gebrek aan olie', aldus Shellenberger, 'maar door een gebrek aan investeringen.'

Aan de andere kant stelt Goldman Sachs, ook een financier, dat 'druk van klimaatactivisten op regeringen en banken' de oorzaak is van het feit dat de industrie de aantrekkende vraag niet bijbeent. Normaliter past de olie- en gasindustrie bij stijgende vraag snel de productie aan. Maar door 'divestment' ontbreekt voor nieuwe projecten kapitaal. Hoge energieprijzen zouden een blijvertje worden door 'divestment', zo voorspelde ook de Financial Times in oktober afgelopen jaar al.

De campagnes tegen fossiele energiewinning hebben ook invloed gehad op overheden. Als voorbeeld noemt Shellenberger een groot gaswinningsproject van Shell in de Noordzee, dat werd afgeblazen door de Britse overheid. Dit terwijl Gazprom afgelopen jaar al de gaslevering naar Europa zou hebben afgebouwd. Volgens Shellenberger zijn het met name de succesvolle campagnes van klimaatactivisten tegen de winning van schaliegas die de energiezeekerheid van Europa parten spelen.

Daniel Evans, Vice President van Markit, een internationaal data- en informatiebureau voor financiële gegevens, stelt dat de coronamaatregelen zijn gebruikt om de CO₂-politiek versneld door te voeren.

Dat houdt op termijn vooral in dat er steeds meer landbouwgrond in beslag zal worden genomen voor de productie van biobrandstoffen. Dat drijft dan weer de prijs van landbouwgrond op en dus van voedsel. En zo is de niet-ecologische cirkel weer rond. ●

Akkerbouwbedrijf produceert voeders voor eigen melkvee

Bij de familie De Brabander staan de 95 hectare akkerbouw- en weidegronden vooral ten dienste van het produceren van mooi en gezond voer voor het melkvee. De akkerbouwmachines met rtk-gps waarin geïnvesteerd wordt, worden volop ingezet, ook voor loonwerk. Dat het bedrijf bij de top hoort, blijkt wel uit het feit dat zelfs Amerikaanse en Canadese boeren bij De Brabander op bedrijfsbezoek komen.

Tekst: Dick van Doorn | Foto's: Dick van Doorn en familie De Brabander

Al decennialang is familie De Brabander uit het West-Vlaamse Oedelem een boerenfamilie. Momenteel runnen vader Geert en moeder Monique Van de Sompele het akkerbouw- en melkveebedrijf met daarbij ook een vakantiewoning. Zoon en opvolger Arthur De Brabander (21) helpt al volop mee. De vader van Geert kwam van een boerderij van Maldegem/Donk en nam in 1956 deze hoeve aan de Sijselestraat in Oedelem over. Het was in die tijd een gemengd bedrijf met varkens, melkvee, mestvee en akkerbouw. In die tijd teelde de vader van Geert al consumptieaardappelen, tarwe, haver, gerst en voederbieten. Geert: 'Eén keer probeerde mijn vader om suikerbieten te telen, maar de opbrengst daarvan viel tegen. Alle granen gebruikten wij overigens als voeders voor de dieren.'

Naar 95 hectare

Eind jaren tachtig nam Geert het bedrijf over van zijn ouders. Inmiddels was het een volledig gespecialiseerd melkveebedrijf geworden met 120 stuks melkvee en met een bijbehorende akkerbouwtaak die voeders produceerde voor de dieren. Op het moment dat Geert de overname deed, had hij ongeveer zeventig hectare akkerbouw en weiland. Op zowat veertig hectare teelde hij maïs en op de resterende dertig hectare gras. In die begintijd wilde Geert vooral de melkveetaak tot ontwikkeling brengen. Voordeel was dat het melkquotum in 2015 verdween. Toch ging de familie De Brabander niet heel snel uitbreiden. Geert: 'Ik wist al dat het belangrijk zou worden dat er toch 'grond onder zou zitten', zoals dat heet. Anders zouden wij het niet redden.' Ze groeiden langzaam van 120 naar 150 stuks melkvee. Vanaf het moment dat Geert het bedrijf eind jaren tachtig overnam van zijn ouders kocht hij er ook ieder jaar een paar hectares bij, vooral akkerbouwland. Daardoor zit familie De Brabander inmiddels op in totaal 95 hectare akkerbouwgrond en weidegronden voor het melkvee. De akkerbouwgronden van de familie bestaan uit normale zandgronden tot aan zware Bartoon-klei.

V.l.n.r. Monique Van de Sompele en Geert en zoon Arthur (21) De Brabander. Geert: 'Door ieder jaar een paar hectares erbij te kopen, vooral akkerbouwland, zitten wij nu inmiddels op 95 hectare akkerbouwgrond en weidegronden voor het melkvee.'

Tarweteelt erbij

De vader van Geert deed qua akkerbouwwerkzaamheden alles zelf. De eerste 4-rijige maïszaaiër werd in 1977 gekocht. Na acht jaar werd deze maïszaaiër door importeur Packo in Zedelgem omgebouwd naar een 6-rijige maïszaaiër met rijenbemesting erop. Sedert een twaalf jaar wordt er met een 8-rijige machine van Kverneland met elektronische rijafsluiting gezaaid. Ook de broers van Geert, die eveneens landbouwbedrijven hebben, gebruikten deze machine in die begintijd. Wat robotmelken betreft, was de familie De Brabander er al aardig vroeg bij. Al in 2008 schafte ze twee DeLaval-melkrobots aan waarbij ze werken met vrij koeverkeer. Geert: 'Ik denk dat deze methode er ook voor gezorgd heeft dat wij heel makkelijk naar robotmelken konden omschakelen.'

De reden dat familie De Brabander in 2010 besloot om tarwe te gaan telen was tweeledig. Ze haalde namelijk tot die tijd vrij makkelijk stro bij collega-boeren, maar dit werd steeds schaarser. Dus besloot Geert om zelf tarwe te gaan telen zodat hij zijn eigen stroproductie had. Daarnaast kon hij de tarwe zelf gebruiken in het rantsoen van de koeien. Hij begon met circa zeven hectare. Na het oogsten levert de akkerbouwer de tarwe aan een handelaar en die zorgt ervoor dat de tarwe geplet wordt en

In 2020 kochten ze een splinternieuwe, vijf meter brede Kuhn-rotoreg met Amazone-zaaicombinatie erop. Deze wordt ook ingezet bij de loonwerkzaamheden.

eventueel opgemengd wordt met droge gemalen korrelmaïs. In 2012 kwam luzerne erbij als teelt. Belangrijkste reden om met drie hectare luzerne te beginnen was dat er akkerbouwgrond 'te veel' was. En luzerne heeft als voer voor het melkvee het grote voordeel dat het goed is voor de penswerking en het herkauwen. Verder is luzerne een eiwitbron voor het rantsoen. Dit gewas draagt ook bij aan een betere bodem omdat de penwortels van luzerne tot wel 1,5 meter diep de grond in kunnen groeien.

Voederbietenteelt

Omdat de percelen rondom de boerderij uit zware Bartoon-klei bestaan, zijn deze altijd weiland gebleven. De huiskavel rondom de boerderij is

Ze werken al sinds 2018 met rtk-gps. Arthur: 'Gewoonweg zodat wij precisielandbouw kunnen toepassen. Ook kunnen wij sindsdien sectieafsluiting toepassen per sectie bij onze Delvano-spuitmachine en -maïszaaier.'

17 hectare kleigronden, de rest is zandgrond. De streek waar familie De Brabander woont, heet niet voor niets De Zandstreek. Ieder perceel van de familie heeft ook een eigen naam. Zodoende kan ze ieder perceel snel duiden. In 2016 is de familie begonnen met de teelt van voederbieten. Die versneed ze eerst in de maïskuil (zie foto), maar op advies van de mengvoerleverancier geven ze hier nu ook verse bieten. Zoon Arthur: 'Je hebt dan meer opbrengst, omdat je de bieten later in het seizoen kunt rooien. En verder is het beter voor de voederconversie.'

Het zaaien en rooien van de bieten wordt in loonwerk uitgegeven. En als de kuil vol genoeg ligt met snijmaïs, dan wordt de rest van de maïs geoogst als korrelmaïs die ook kan passen in het rantsoen van het melkvee.

ONZE HOGE DRAAGVERMOGEN HELPT U EEN HANDJE BIJ UW WERK.

AGRITERRA

Onze banden verminderen het aantal ritten dat nodig is om de klus te klaren, waardoor uw productiviteit toeneemt.

MITAS. DE SLIMME PARTNER VOOR UW SUCCESS.

mitas-tyres.com/nl-bx

Mitas

Duidelijk zichtbaar: de voederbieten in de kuil.
'Het melkvee selecteert ze er zelfs uit', zegt Geert.

Omdat er te weinig ruimte was voor alle tractoren en werktuigen werd er onlangs een splinternieuw gedeelte aangebouwd.

New Holland-tractoren

De vader van Geert reed altijd John Deere, maar besloot op een gegeven moment om over te stappen naar Fiat. Vandaar dat de familie nu nog steeds New Holland rijdt. Een van de voordelen van dit merk is volgens de familie ook de rij-afhankelijke aftakas. De tractoren kopen ze bij dealer Vallaey in Lichtervelde. Geert: 'Wij kozen voor Vallaey omdat onze vorige loonwerker daar goede ervaringen mee had. Vooral wat de service betreft. Je mag ze daar bij wijze van spreken 's nachts bellen als je problemen aan je tractor hebt.' Om het melkvee te kunnen voeren gebruikt de familie overigens een oude Fiat 110-90 DT. Die staat voor een Farasin-voedermengwagen.

Voor het ploegen, drijfmest spreiden en maaien met een front- en zijmaaier van Kuhn wordt een 180 pk sterke New Holland-zescilinder gebruikt, de T6080 (van 2010). De Kuhn-machines komen van verdeler Koen Van Hulle. In 2018 kocht de familie een splinternieuwe New Holland, de T6.155 met 155 pk. Sinds dat jaar werkt ze ook al met rtk-gps. Arthur: 'Gewoonweg omdat we dan precies kunnen werken. Ook kunnen wij sindsdien sectieafsluiting toepassen per sectie bij onze Delvano-spuitmachine en -maïszaaiër.' Investeren in een nieuwe spuitmachine heeft volgens Arthur weinig zin omdat je toch steeds minder middelen mag spuiten. En zeker niet als je niet echt veel hectares akkerbouwgrond hebt. In 2020 kwam er een splinternieuwe, vijf meter brede Kuhn-rotoreg met Amazone-zaaicombinatie op. Tevens werd in dat jaar een splinternieuwe Duitse vorenpacker van het merk Kerner gekocht.

Amerikanen op bezoek

Volgend jaar is zoon Arthur klaar met school. Hij doet momenteel de bachelor Agro- en Biotechnologie aan de hogeschool Thomas More in Geel. Daarna gaat hij gelijk aan de slag op het ouderlijk bedrijf. Geert is al 62 jaar, dus alleen het gecombineerde akkerbouw- en melkveebedrijf runnen wordt steeds zwaarder. Ook omdat ze er nog wat loonwerk naast doen. Momenteel heeft het bedrijf dus 150 stuks melkvee, 130 stuks op de melkrobot en 20 droge koeien. Het jaargemiddelde ligt met 10.000 liter goed op niveau. Er zijn dagen dat melkkoeien tot 34 liter per dag geven. Dat ze goed presteren, blijkt ook uit het feit dat ze regelmatig Amerikaanse en Canadese boeren over de vloer krijgen. Geert: 'Die komen bij ons kijken hoe de Belgische landbouw functioneert. Dit wordt georganiseerd door New Holland Zedelgem waarbij ze de vraag aan mij stellen of de buitenlanders ook eens kunnen kennismaken met de Belgische landbouw.'

Het is momenteel al weken droog en veel regen wordt er nog niet voorspeld. Toch hoeft familie De Brabander de akkers niet te beregenen om het zaad te laten ontkiemen. Dat komt omdat ze vrijwel direct inzaait

na het omploegen. Er wordt zeker nagedacht over nieuwe teelten, zoals soja of veldbonen. Geert vindt echter dat soja in onze contreien nog te weinig opbrengst oplevert. Voor veldbonen zijn hun zandgronden helaas niet geschikt, net zo min als voor suikerbieten. Arthur: 'Wij kijken dus momenteel vooral naar teelten in het kader van de ruwvoederveorziening van het melkvee. En mogelijk kunnen wij de teelten die wij al hebben verder optimaliseren in dat kader.' Zo hebben ze hier 30 hectare maïs met een hoge FAO, die je dus vroeg moet zaaien en laat kunt oogsten (oktober). En 15 hectare met een lage FAO die gezaaid wordt na een snede gras. Als ze alles zouden inzaaien met een lage FAO, dan moet een deel van de bieten te vroeg geoogst worden. Arthur vindt de omvang van het huidige gecombineerde akkerbouw- en melkveebedrijf goed zo, het hoeft niet per se groter te worden.

Chemische middelen minderen

De familie De Brabander doet verder nog wat loonwerk voor bedrijven in de omgeving. In het voor de akkerbouw rustige seizoen verricht ze werkzaamheden zoals het laden en lossen van grasbalen. Verder zaait ze maïs in voor maïstelers. Met de nieuwe, vijf meter brede zaaicombinatie legt ze ook akkerbouwland klaar voor collega-boeren en zaait ze graan in. Ook wordt gerst in de bieten gezaaid om verstuiving van de bieten tegen te gaan. Al moeten vader en zoon niets hebben van de Green Deal, ze zijn wel bewust bezig met spuitmiddelen en proberen het gebruik ervan zo veel mogelijk te reduceren. Arthur: 'En het kost ook veel geld tegenwoordig, al die middelen. Wij denken echter niet na over biologisch worden.' ●

Al moeten vader en zoon De Brabander niets hebben van de Green Deal, ze zijn wel bewust bezig met spuitmiddelen en proberen het gebruik ervan zo veel mogelijk te reduceren.

50

J A A R

ZELFRIJDENDE VELDHAKSELAARS

NEEM EEN KRACHTIGE BESLISSING

Bent u klaar voor de vooruitgang? Neem dan vandaag nog contact op met Erik De Ridder (+32 474 750 125) om samen met hem te bespreken welk model uit ons uitgebreide gamma de beste keuze is voor uw bedrijf. Omwille van ons 50-jarige jubileum hebben we ook enkele speciale aanbiedingen voor u.

COFABEL®

info@cofabel.be - www.JohnDeere.be

JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

Bij 't Reigershof gaan dier en natuur hand in hand

In de traditionele veehouderijsector maakte het stikstofakkoord de afgelopen maanden heel wat los. Maar hoe zit dat nu met andere dieren binnen onze sector? We kregen eind mei tekst en uitleg van Renaat Devreese, een van de stichters en medevenoot van de succesvolle geitenboerderij 't Reigershof in De Haan. 't Reigershof kiest al 35 jaar voor een duurzame manier van werken, waarbij de dieren op een zo natuurlijk mogelijke manier hun leven leiden. Misschien iets waar we binnenkort ook in de rest van de veehouderij mee aan de slag kunnen?

Tekst: Helena Menten | Foto's: Helena Menten en 't Reigershof

TractorPower: 'Hoe is het allemaal begonnen voor jullie?'

Renaat Devreese: 'Ik heb op mijn 15 jaar de opleiding 'slagerij' gevolgd. Nadien ben ik met leercontract in een slagerij vast gaan werken, maar op een bepaald moment begon ik na te denken of ik dit nog heel mijn leven wou doen. Ik groeide op tussen de hardwerkende boeren met de overtuiging dat ik later nooit wilde boeren. Tot ik op een zekere dag de beslissing nam om naar de landbouwschool te gaan.'

'Het prikkelde echt wel om te boeren, maar dan wel op een manier waarmee we zelf als boeren alles in de hand hadden en vooral ook zelf onze prijs konden bepalen. Dat ik wilde melken stond al vast. Maar investeren in melkquotum zag ik niet zitten waardoor ik op zoek ging naar alternatieven. Mijn vader gaf mij kort erna een artikel uit een Nederlands vakblad waarin men alternatieven aanhaalde zoals mestvee, groenten enzovoort. En onderaan stond 'geitenhouderij met kaasmakerij'. Dat had ik wel gezien en toen dacht ik: dat zou wel iets voor mij kunnen zijn. Na mij in de dieren te hebben verdiept, had ik mij gefocust op het zoeken naar een gepaste boerderij. De geitenhouderij stond toen ook nog compleet in haar kinderschoenen. Nu zitten we ongeveer aan 75 grote boerderijen over heel België met gemiddeld 700 tot 1.000 geiten.'

'Tijdens onze zoektocht kwamen we op een boerderij die volledig geschikt was voor het houden van geiten. De toenmalige eigenaars, die bezig waren met mestvee, gingen op pensioen. In oktober 1987 zijn Katrien en ik dan naar de boerderij verhuisd. We zijn zonder handleiding gestart en dat ging niet zonder vallen of opstaan. We hebben naast geiten ook even melkschapen gehad omdat daar een tekort aan was. Maar na een aantal jaren hebben we toch besloten om onze focus op geiten te leggen. Laten we zeggen dat we veel leergeld hebben betaald, omdat er toen nog geen concrete cursussen of andere informatiebronnen bestonden. De eerste jaren waren vrij pittig op financieel vlak.'

Silke en Renaat nemen de verzorging van de dieren op zich.

'Ik volgde een cursus biologische melkveehouderij, die ook nog niet volledig op punt stond. Rond het jaar 1998, ongeveer tien jaar na de opening, hebben we de stap gezet om over te schakelen naar biologisch. We waren toen de eerste biologische geitenboerderij in Vlaanderen. In 1987 zijn we gestart met een vijftiengttal geiten en op dit moment hebben we er ongeveer 310.'

Productie volledig in eigen hand

Renaat: 'Alle melk verwerken we volledig zelf. Momenteel zitten we op circa 380.000 liter melk per jaar. We hebben een twintigtal soorten kaas en we kiezen er bewust voor om onze kaas niet te pasteuriseren. We steken veel werk in de gezondheid

'Onze kazen, waaronder de 'Oude Oudlander', worden in ruim vijftig restaurants geserveerd met vermelding.'

van de dieren en de melkwaliteit, dus dat zou echt zonde zijn, omdat je door te pasteuriseren veel goede melkeigenschappen kapotmaakt.'

'Voor ons is de thuisverkoop heel belangrijk. Voor mij is dat een enorm pluspunt om de waardering ook van consument tot boer te krijgen. Bij een groothandel laden ze 's avonds alles op en hoor je er nog weinig van. Via mond-tot-mondreclame hebben we ons cliënteel kunnen opbouwen.'

Biologische landbouw

Renaat: 'Als je de stap naar een biologisch bedrijf wilt zetten, moet je voldoen aan criteria die je kan terugvinden in een lastenboek. Zodra je aan alle criteria voldoet,

'Het is vreemd dat veel mensen de link niet leggen met het feit dat ook wij in de geitensector te maken krijgen met het nieuwe stikstofbeleid.'

kan je na een omschakelingsperiode het biolabel behalen. Nadat we de stap richting biologisch hadden gezet, vond ik het belangrijk om altijd verder te blijven zoeken naar andere mogelijkheden om op een duurzame manier te innoveren.'

Voeding voor de dieren

Renaat: 'We nemen echt onze tijd om de voeding volledig op punt te zetten. We geven geen korrels. Enkel in de melkstal krijgen ze een lokbrokje. Voor de rest kopen we losse grondstoffen aan zoals bietenpulp, lijnzaad- en zonnebloempitschilfers, lijnzaad, luzerne, kruiden etc. We stellen daarmee zelf het rantsoen samen. Het vraagt weer veel extra werk, maar we zien er wel echt het resultaat van en het is fijn om te doen. Je ziet de resultaten niet enkel in de productie terugkomen, maar ook in de

**INNOVATION
AWARD**

KRONE

Uniek Band-bodemketting concept
Maximale flexibiliteit dankzij beweegbare zijwanden, en dubbele functie achterstevan

Veilig en comfortabel met geveerde knikdissel en hydraulisch geveerd onderstel

Een voor allen – universele transportwagen

KRONE GX 440 | 520 – universele transportwagen

www.krone.de

“Commentaar kan je zien als kritiek,
maar ook als feedback om beter te worden.”

diergezondheid. Ook hechten we er veel belang aan dat de geiten voldoende kauwen waardoor ze bicarbonaat aanmaken en rustiger verteren.’

Gezondheid hand in hand met de natuur

Renaat: ‘Onze dieren hebben een hoge ziektevrije status. Geitenziektes zoals CAE, een virusziekte, en CL, een bacterieziekte, komen zelden voor. CAE ondermijnt het immuunsysteem waardoor de dieren compleet achteruitgaan en de melkproductie volledig stil komt te liggen. Voor ons was het belangrijk om problemen van de dieren op te lossen op een natuurlijke manier. Je hebt bijvoorbeeld de ontworming, waar wij door ons biologisch label verplicht zijn om ze te laten grazen op de weide. De weide is de place to be voor het oplopen van wormen. Medicatie is altijd de eerste oplossing, maar we voelen ons bij al die medicatie ook niet goed. Je krijgt normaal na het ontwormen een wachtperiode tijdens dewelke je de melk niet in de kaasproductie mag steken omdat ze nog residu's kan bevatten. Ook kan de mest, die nadien op het land gebracht wordt, het bodemleven verstoren. Na het lezen van een Australisch artikel over het natuurlijk ontwormen van schapen op percelen met smalle weegbree kwamen we op het idee om in de grasweiden ook smalle weegbree in te zaaien.’

‘In de grasweide staan er naast de klavers, weegbree en cichorei nog andere kruiden die volledig inspelen op het ontwormen, maar dan op een natuurlijke manier. ‘t Reigerhof heeft al zeker 18 jaar geen ontworming meer gegeven. In de dagelijkse voeding van de geiten zit de kruidenmengeling mee in die afkomstig is uit Duitsland en waarin meerdere looksoorten zitten die ook ontwormend werken. Door die combinatie ontstaat er een sterk pakket om op een natuurlijke manier te ontwormen. Bij het begin wordt ieder jaar de mest onderzocht om zekerheid te hebben dat er geen besmettingen waren.’

TP: ‘Geeft dit dan geen problemen wanneer je de producten in de winkel verkoopt?’

Renaat: ‘Nee, zeker niet. Er mag gewoon geen residu aanwezig zijn in de eindproducten die bij de klant komen of in de verkoop gaan. Als je werkt met antibiotica verlies je gewoon een periode waarin je geen melk mag gebruiken voor consumptie.’

TP: ‘Zijn jullie dan nu volledig antibioticavrij?’

Renaat: ‘Ruim 9 jaar werken we al zonder antibiotica. Dat gaat buitengewoon goed. We hebben natuurlijk wel nog eens een zieke geit, maar zeer weinig. We gebruiken dan homeopathie. Ik heb hiervoor een workshop en studiedag gevolgd. In Duitsland waar we onze kruiden afnemen hebben we ook via een oudere man al heel veel geleerd. Wat precies helpt en hoe je dat dan precies gebruikt.’

TP: ‘Jullie kiezen dus echt bewust voor het toepassen van homeopathie?’

Renaat: ‘Jazeker, veel mensen vergeten dat de voordelen van deze geneeswijze enorm groot zijn tegenover het gebruik van gangbare medicatie. Je hebt geen wachttermijn tussen de behandeling en genezing, het ondergraaft je immuunsysteem niet ... Het is ook goedkoper en makkelijker toe te dienen. We hebben er echt goede ervaringen mee. Natuurlijk is het aan jou als geitenhouder om je dieren te kennen en vreemde gedragingen op te merken. Je zult sneller ingrijpen met homeopathie wanneer je nog twijfelt, omdat je sowieso geen wachttermijn moet hanteren. In Nederland zijn er verschillende homeopathische producten officieel erkend, maar dan zit je weer met het nadeel dat je het nu enkel via de dierenarts kunt bestellen. Vroeger kon dit gewoon online.’

TP: ‘Fokken jullie zelf ook dieren?’

Renaat: ‘Van thuis uit heb ik het fokken van dieren met de papepel meegekregen. We hebben van elke geit een volledige afstamming en melkcontrole-uitslagen, hetzelfde systeem als bij de koeien. We gebruiken de laatste jaren voornamelijk onze eigen bokken. Vroeger kochten we voornamelijk nieuw bloed in, maar de laatste tijd houden we het in eigen huis. We kruisen dan met onze eigen bloedlijnen. Op papier krijg je bij een externe aankoop altijd het beste van het beste, maar in de praktijk is dat niet altijd zo. We gaan sneller vooruit met onze eigen bloedlijnen.’

TP: ‘Gebeurt de bevruchting zelf dan ook op een natuurlijke manier?’

Renaat: ‘We kiezen ook bewust voor een natuurlijke dekking en geen kunstmatige inseminatie. Ik zoek zelf uit welke bok het beste bij welke geit past. Dit vraagt echt

In de grasweide staan er naast de klavers, weegbree en cichorei nog andere kruiden die volledig inspelen op het ontwormen, maar dan op een natuurlijke manier.

veel tijd, maar het loont de moeite. Hierdoor kan je het beste van het beste uit je eigen bloedlijnen kruisen.’

Melkproductie

Renaat: ‘We halen door onze vorm van bedrijfsfokkerij een zeer goede melkproductie. En de meeste van onze vrouwelijke lammeren die we op overschot hebben, zijn zelfs al een jaar op voorhand besproken. De laatste jaren zijn ze voornamelijk naar het buitenland gegaan. Volgende maand gaan er ongeveer 100 lammeren naar Griekenland voor de opstart van een nieuw bedrijf. Verder gaan er fokbokjes naar Italië, Nederland, Frankrijk en hier in België. De overige bokjes worden verkocht voor de slacht.’

TP: ‘Is er een reden waarom jullie klein zijn begonnen?’

Renaat: ‘We wilden onszelf de tijd geven om het vak te leren kennen aangezien we weinig wisten. We hadden toen zoals gezegd een vijftientigtal dieren. Als er mensen komen die willen starten met geiten, raden we toch aan om met een redelijk aantal te beginnen. Wij hadden die mogelijkheid niet, er werd toen nog geen geitenmelk opgehaald bijvoorbeeld. Niet te vergeten dat bij de start van onze carrière de geitenboerderijen op één hand te tellen waren. Ook de kwaliteit van lammeren lag toen nog niet op het huidige niveau.’

TP: ‘Merken jullie een toename van afgewerkte geitenproducten?’

Renaat: ‘Zeker wel. In het begin gingen we naar wekelijkse markten, avondmarkten: je moet ergens beginnen. Dat vroeg enorm veel tijd, maar die barrière zijn we nu gelukkig gepasseerd. Toen hadden de mensen op een of andere manier een vooroordeel over geitenkaas. Je zag ze dan voorbijkomen en de neus optrekken, zonder dat ze effectief al eens geproefd hadden. Nu is het eerder: ‘Wauw, geitenkaas! Mag ik eens proeven?’

Lokaal werken

Renaat: ‘Onze kazen worden in ruim 25 restaurants geserveerd met vermelding. Dat geeft voldoening en brengt ons ook dichterbij de klanten. Marketing is ook iets dat we niet mogen vergeten. Dat maakt deel uit van het bedrijf. Na de financiële crisis vanaf 2009 hebben we gemerkt dat de consumenten voor bioproducten kiezen, ondanks de iets hogere prijs. Mede door de gezondheidscrisis hebben we nog nooit zo goed verkocht. Nu hebben we wel een kleine terugval gevoeld. Maar we hebben wel iets moois kunnen opbouwen.’

Impact

Renaat: ‘Het werd echt wel tijd dat er meer aandacht voor lokale producten begon te komen. Meer mensen zijn daardoor ook kunnen starten met extra verkoopmogelijkheden op de boerderij zelf. We zien dat we als boeren elkaar lokaal kunnen versterken door onze producten samen aan te bieden. Dat is echt een meerwaarde. Maar het begint natuurlijk bij de consumenten. Het is belangrijk dat mensen weten vanwaar de producten komen.’

Stikstofbeleid

Renaat: ‘Het is vreemd dat veel mensen de link niet leggen met het feit dat ook wij in de geitensector te maken krijgen met het nieuwe stikstofbeleid. Op 24 april 2014 zegt Piet Vanthemsche, voorzitter van de Boerenbond op dat moment, dat er

De Piramide: gemaakt om mensen te ontvangen en informatie te geven.

een akkoord is voor de PAS-maatregelen en dat er heel wat mensen mee te maken hebben, 'maar het zal weer toekomst geven voor de andere boeren'. Wij zaten op dat moment ook in het oranje dus we zagen de bui al hangen. Ik was toen voorzitter van de Vlaamse geitenhouders. Zeker vier bedrijven zaten in de problemen en waren in paniek. Ik ben toen meermaals naar het kabinet van Joke Schauvliege geweest, waar je dan te horen krijgt dat zekerheid niet voor de eerste tien jaar zal zijn.'

'Maar je weet zo niet in welke richting je met alles uit moet gaan. Veel bedrijven hebben opvolgers en je wilt die mensen een toekomst kunnen bieden. We hebben investeringen gedaan, maar door die rechtsonzekerheid kan je eigenlijk niet verder. We voelen dat er vaak politieke spelletjes gespeeld worden, op de kap van de boeren én de natuur. Zonde. We zijn ruim halfweg de legislatuur van de Vlaamse regering en er is nog steeds geen wetenschappelijk comité aangesteld. Dat stemt tot nadenken.'

Maatregelen

Renaat: 'Luchtwassers werden als eerste naar voren geschoven. Je moet de stal volledig afsluiten, de lucht zuigen ze af uit de stal en filteren ze. Het is dieronvriendelijk om je dieren op die manier te stallen. Wij vallen bijvoorbeeld onder de bio, maar bij ons moeten de dieren natuurlijk grazen op de wei. Luchtwassers verbruiken enorm veel energie en ondertussen is er al aangetoond dat de theorie niet overeenkomt met de ervaringen uit de praktijk. Er zijn zoveel eenvoudige en gezondere systemen, maar men wil er aan de hogere top gewoon niet over spreken.'

Toekomst met zeoliet

Renaat: 'De laatste jaren ga ik zelf dan ook op zoek naar alternatieven en ik deel deze ook graag met collega's. Ik was op zoek naar een middel om de ammoniak in de stal te verminderen. Ammoniak werkt immers irriterend op de longen. Vooral de lammeren staan dicht tegen de grond. Zo kwam ik uit bij zeoliet, een kleimineraal. Zeoliet heeft onder andere de eigenschap ammoniak te binden. We gebruiken dat zelf nu al ongeveer vijftien jaar. Aan de Universiteit van Wageningen kwam men uit op een reductie van meer dan 80%. Als je de mest uitrijdt, vervliegt er minder, het is goed voor de bodem en in droge periodes slorpt het snel water op en geeft het dit zeer traag af.'

'Ook via de voeding zelf geven we zeoliet aan onze geiten. Bij mensen maken ze hier ook al gebruik van als pure zuiveringskuur. Het gaat afval- en gifstoffen capteren in de lever en afvoeren waardoor de lever minder belast wordt. Het ureumgehalte in de melk, wat wijst op stikstofverlies, is veel lager. Dat maakt dat bij de dieren de lever nog verder ontlast wordt.'

'In 2015 zijn we naar het ILVO en het kabinet van Schauvliege geweest met het voorstel om deze zeolietpiste te onderzoeken, maar op dat moment was er geen budget voor onderzoek en al helemaal niet voor onderzoek op het effect bij geiten. Men heeft dan na aandringen toch eens een proef opgezet met nog stalstrooisel en zo. Daar kwam zeoliet als beste uit met 65% reductie, en zelfs dan vonden ze het niet innovatief genoeg.'

'Het probleem met zeoliet is dat er geen verdienmodel op zit. Er wordt te weinig aan verdiend. De aankoopprijs is 300-400 euro per ton en je hebt er maar weinig van nodig. Zeker als je kijkt naar wat een luchtwasser kost. Aan de KU Leuven hebben

'Ik wil alles op een zo natuurlijk mogelijke manier, maar het moet hand in hand gaan met de productie. Het moet economisch haalbaar blijven.'

ze ook onderzoek gedaan met melk- of mestvee. Wetenschappers weten wel dat het werkt. Je ziet politici vaak ruziemaken over wie moet sluiten, maar tot nu is er nog niemand naar voren gekomen om een bijdrage te doen die goed is voor de natuur én de boeren. Het geeft geen toekomst voor de boeren. Door enkel op een negatieve manier bezig te zijn, ondergraaf je elk draagvlak bij boeren. Op lange termijn is dit erg nefast voor de boeren, maar ook voor de natuur!'

Gezonde interesse van medeboeren

Renaat: 'We krijgen regelmatig bezoek van andere boeren, zelfs uit het buitenland. Ik vind het boeiend om zaken te optimaliseren, bijvoorbeeld op het vlak van de droogstand, met andere woorden de periode voor ze moeten lammeren. En ook daar komen wel regelmatig vragen over, of men verlangt naar feedback. Vorige week kreeg ik een vraag vanuit Michigan (VS) van een bedrijf dat gaat starten met 2.000 geiten en daar hebben ze vragen over onze voederstrategie. In coronatijd hebben we geleerd dat dit ook online kan. Die uitwisseling met anderen geeft verrijking in alles. Je blijft groeien en testen met andere mensen samen. Het blijft mij echt triggeren om verder te zoeken naar andere opties om het zo goed mogelijk te doen.'

Nieuwe projecten

Renaat: 'We gaan in het najaar stroken met voederbomen en -struiken aanleggen in de graasweiden. In de onderlaag zetten we kruiden en zo waaraan de geiten beperkt kunnen knabbelen. Je hebt bijvoorbeeld gewassen die de gezondheid van de geiten extra ondersteunen, zoals wilgen. Wilgen bevatten een stof die ook in aspirine aanwezig is. Men was bezig met een onderzoek waar men koeien observeerde via wildcamera's om hun eetpatroon te volgen. Hierdoor hebben ze dan gemerkt dat de koeien zelf naar de wilgen toe gingen om te eten. Een dier is echt slim en weet wat het moet doen om voor zichzelf te zorgen.'

TP: 'Onlangs zijn jullie dan ook intern overgestapt naar een coöperatieve?'

Renaat: 'We zijn met twee gestart, mijn vroegere partner Katrien en ik. Al snel kwam de droom van een coöperatie naar boven. Veel familiebedrijven blijven vasthouden aan het familiale model dat vroeger naar voor geschoven werd. Het probleem is dat je met twee vaak zoveel verschillende onderlinge connecties hebt: zakelijk, kinderen ... Dat zit met elkaar verweven en eigenlijk is dat niet echt gezond. Als iets goed gaat dan is er niets aan de hand, maar als het slecht gaat komt dat wel allemaal op de rug van die twee mensen terecht. Onze beide kinderen, Hannes en Silke, zijn ook mee ingestapt. Silke is de trekker, Hannes werkt graag mee.'

'Ook het sociale aspect, zoals bijvoorbeeld een vakantie, was hiervoor niet doenbaar terwijl we nu met vijf mensen elk vakantie kunnen nemen om even het hoofd te kunnen leegmaken. De Coöperatieve Vennootschap staat open voor zowel 'stille' als 'werkende' vennoten. Dat is goed om ook input van buitenaf te krijgen. Het maakt het allemaal leefbaar en zorgt voor extra objectieve ondersteuning. Ook beslissingen nemen gaat nu op een duurzamere manier waardoor je vaak beter hebt kunnen nadenken, met verschillende meningen naast elkaar.'

TP: 'Zijn er nog duurzame zaken die jullie in de toekomst willen aanpakken?'

Renaat: 'Eerstdaags willen we starten met het composteren van onze stalresten om deze zelf te hergebruiken - ook op de graslanden - in plaats van drijfmest aan te voeren. Ook het overschakelen van biologisch naar biodynamisch staat op de planning, daar zijn we nu al een drietal jaar mee bezig. In Vlaanderen is er op dit moment geen bedrijf met dieren als hoofdtak dat al volledig op deze manier werkt dus ook dat zal weer een hele zoektocht worden voor ons. Zo onthoornen we onze lammeren al drie jaar niet meer. Verder willen we ook onze eigen bokjes laten slachten en het vlees vermarkten in plaats van ze te laten ophalen. Het plan voor een kleine windmolen lag ook al op tafel, maar is tot onze ontgoocheling afgekeurd. Zonde, bij lokale voedselproductie hoort ook lokale energieproductie.'

'Verder willen we de coöperatie verder uitbouwen naar een sterke groep van mensen, medewerkers, sympathisanten, klanten ... die hun schouders mee onder het bedrijf zetten. We willen vooral blijven bewegen, verder op zoek naar de essentie van een gezonde voedselproductie voor mens, dier en ons milieu.' ●

In Hotton steunt Agricotrac op 3 pijlers: landbouw-, bosbouw- en grondverzetmachines

Het dealerbedrijf Agricotrac in Hotton, in de provincie Luxemburg, ontstond in 1987 toen de vader van Nancy en Dimitri Michat zijn eigen bedrijf oprichtte om landbouw- en grondverzetmachines te onderhouden en te herstellen. Vijfendertig jaar later staan zijn kinderen aan het roer van het dealerbedrijf, dat onder meer de merken Valtra, Kesla en Kuhn verdeelt. De activiteit is evenredig onderverdeeld tussen landbouw-, bosbouw- en grondverzetmachines. We gingen Nancy en Dimitri half april opzoeken.

Tekst & foto's: Christophe Daemen

Na twee jaar verhuisde het dealerbedrijf in 1989 naar de huidige gebouwen langs de Grand-Route in Hotton. Agricotrac verdeelde toen al Volvo BM Valmet-tractoren, die toen weinig bekend waren in België, via de Luxemburgse importeur. Het jaar 1990 werd gekenmerkt door hevige stormen en de vraag naar bosbouwmachines om omvergevallen bomen te kunnen opkuisen was heel groot. Zo begon Agricotrac te handelen in bosbouwmachines. Nancy vervoegde het familiebedrijf in 1997 en werd in 2005 vergezeld door haar broer Dimitri. Vandaag beheren ze het familiale bedrijf met z'n tweeën. Nancy neemt vooral het administratieve aspect voor haar rekening, terwijl Dimitri verantwoordelijk is voor de verkoop en de werkverdeling in de werkplaats. Bij Agricotrac werken momenteel twee technici.

Een vrij compleet landbouwassortiment

Wat het landbouwgedeelte betreft, zijn de klanten voornamelijk veehouders. Dimitri vervolgt: 'In onze regio zijn er heel weinig akkerbouwbedrijven. Met Valtra hebben we een vrij grote sector die zich min of meer uitstrekt tot Libramont en de Duitse grens, aangezien er aan deze kant geen dealers van het merk meer zijn. WaarValtra in het begin doorsommigen als een minder interessante

Dimitri en Nancy Michat, samen met hun twee techniekers

tractor werd beschouwd, zijn de dingen echt veranderd met de komst van de T4-serie. Deze serie is een succes en we merken dat steeds meer landbouwers interesse tonen voor het merk. Van onze kant proberen we ook zo veel mogelijk op te vallen. Na de verkoop van de eerste tractor in 'champagnekleur' in België verkochten we onlangs een metallic groen model, een opvallende verschijning. Daarnaast is de recente tweedehandsmarkt zeer levendig in onze regio. Steeds meer klanten hebben niet meer het budget om een

Deze Valtra in metallic groen valt op.

nieuwe tractor te kopen, of draaien niet genoeg uren om deze redelijk af te schrijven. Voor ons blijft de grote uitdaging om een recent model te vinden dat aan de verwachtingen voldoet. Naast de Valtra-tractoren verdelen we ook de merken Kuhn, McHale, Desvoys en MX. Vorig jaar vervulde Merlo het aanbod en het begin van deze nieuwe samenwerking ziet er veelbelovend uit. De laatste jaren merken we dat machines zien werken en ze zelf ervaren de mensen aanzet om deze effectief aan te kopen. Dit geldt met name voor bijvoorbeeld hooibouwmachines. Daarom investeren we jaarlijks in een aantal voorraadmachines. En ook dit jaar zijn ze al bijna allemaal verkocht. Omdat Valtra geen compacte tractoren met een beperkt vermogen aanbiedt, verdelen we al enige tijd de Kioti-tractoren. Zo kunnen we een andere klantenkring bereiken. Deze samenwerking werkt ook echt naar behoren.'

Een bosbouwspecialisatie ...

Na de eerste stappen in de bosbouwsector in 1990 bleef de omzet in die sector vrij stabiel. Dimitri vervolgt: 'Valtra werd altijd beschouwd als een bosbouwtractor, wat het gemakkelijker maakt om deze tractoren bij dat clientele te verkopen. Bovendien biedt de constructeur al geruime tijd een omkeerbare stuurpost af fabriek, wat het werken met bepaalde machines in het bos aanzienlijk vergemakkelijkt. Sinds 2019 verdelen we de Kesla-bosbouwmachines voor het zuiden van België. Dit merk werkt al lange tijd samen met Valtra in Finland. Tijdens een fabrieksbezoek werden we benaderd door Kesla, omdat het de Belgische en Franse markt wilde herontwikkelen. Zo zijn we gaan samenwerken. We werken rechtstreeks met de fabriek en ook buiten onze lokale sector groeit de verkoop behoorlijk.'

... en grondverzetmachines

Twee jaar geleden vervulde Agricotrac zijn aanbod met de verkoop van en naverkoopservice voor de graafmachines van Eurocomach. Deze Italiaanse fabrikant biedt een compleet assortiment minigraafmachines van 1 tot 10 ton. Daarnaast

Twee jaar geleden vervulde Agricotrac zijn aanbod met de verkoop van en naverkoopservice voor de Eurocomach-graafmachines.

Eenvoudig in gebruik Uitzonderlijke capaciteit

Falcon stortbunker

- * 100% zachte behandeling
- * Hydraulisch verstelbare instorthoogte
- * Besturing via touchscreen en numeriek toetsenbord
- * Unieke bodemsnelheid: 0,5 (0,2 optie) tot 6,5 m/min

Cobra hallenvuller

- * Hoge capaciteit
- * Robuust chassis, MONOBODY-type
- * Dubbele aandrijving vermijdt slippen van de band
- * Tweewielaandrijving maakt verplaatsing in elke positie mogelijk

Informeer u over alle mogelijkheden,
we helpen u graag:
guntherpaeye@avr.be
+32 (0)475 93 95 72 | www.avr.be

Zien doet vaak (ver)kopen, daarom investeert Agricotrac in voorraadmachines.

Kesla biedt bosbouwkransen en specifieke bosbouwtrailers.

zorgt het dealerbedrijf ook voor de regionale service voor de containersystemen van WAF. Zoals Dimitri aangeeft, zorgt dit voor bijkomende omzet en zo kunnen ze de mechaniekers steeds bezighouden in de werkplaats als het in de landbouw even kalmer zou zijn.

Personeel vinden om te kunnen groeien

Zoals veel andere dealers op dit moment is Agricotrac op zoek naar extra mechaniekers. Dimitri: 'Logischerwijs vertaalt de stijging van de omzet zich in meer werk in de werkplaats. Op termijn willen we graag twee extra techniekers aanwerven. Dit zou ons in staat stellen om ons bedrijf verder te ontwikkelen. In de toekomst zijn we zinnens om een nieuwe werkplaats te bouwen, omdat het steeds krappert in de bestaande gebouwen. Wat het aanbod aan machines betreft, ben ik er echter meer een voorstander van om me te beperken tot een bepaald aantal merken en er goed mee samen te werken. Zo kunnen we ook de voorraad onderdelen

beheersbaar houden. We proberen de meest voorkomende onderdelen in stock te hebben.'

Voor Nancy en Dimitri was 2021 een goed jaar en ook dit jaar begon goed. Niet alles is echter rozengeur en maneschijn. Dimitri: 'Levertijden worden steeds meer een serieus probleem, net als de stevige prijsstijgingen die machineleveranciers doorrekenen. Dit roept op de lange termijn een aantal vragen op en wie weet hoe de dingen zullen evolueren? Bovendien is verkopen slechts het eerste deel van de oplossing, want vervolgens moet je een goede service kunnen aanbieden. Vanuit een algemeen oogpunt voor de sector is het daarom dringend noodzakelijk om een oplossing te vinden om de waarde van het beroep van agrarisch mechaniker verder te verhogen. Dit blijft een grote zorg, vooral ook omdat de werkuren vaak onregelmatig zijn en sommige klanten niet altijd respect en begrip tonen voor het werk dat de techniekers doen. Aan de andere kant denk ik dat de toevoeging van Merlo aan ons bestaande assortiment een grote troef zal zijn voor de verdere ontwikkeling van ons bedrijf.' ●

Voor bosbouwwerkzaamheden is een omkeerbare stuurpost een troef.

Daarnaast zorgt het dealerbedrijf ook voor de regionale service voor de containersystemen van WAF.

VOOR ELK WAT WILS

DE NIEUWE CASE IH L-VOORLADERS

27 VERSCHILLENDE MODELLEN VERSPREID OVER 3 REEKSEN

Geniet van maximale precisie, snelle respons en optimale capaciteit voor uw voorladerwerkzaamheden!

A-SERIE

EENVOUDIG & BETROUWBAAR

Deze voorladers zijn uitgerust met een MACH multikoppeling, om snel en eenvoudig aan- en af te koppelen van hydraulische en elektrische voorladerfuncties.

U-SERIE

STERK & VEELZIJDIG

De U-voorladersserie met het FITLOCK2+ aankoppelsysteem is ideaal om de voorlader snel en eenvoudig aan te koppelen (in minder dan 35 seconden). De ideale partner voor algemene voorladerwerken.

T-SERIE

VOOR DE ZWAARSTE LADERWERKEN

De premium T-reeks komt standaard met een PCH hydraulisch zelf-nivellerend systeem, om de hefkracht met 35% te verhogen voor uiterst stabiel voorladerwerk.

Neem contact op met uw Case IH dealer voor meer informatie.

caseih.com

CASE IH

Bij Bernard en François-Xavier Stenuit zorgt Manitou voor laden en lossen

Het akkerbouwbedrijf van Bernard Stenuit en zijn zoon François-Xavier legt al jaren de focus op aardappelen, tarwe, suikerbieten, cichorei, maïs en vlas. Het ouderlijk bedrijf is gevestigd in Arquennes, maar zowat twee jaar geleden bood zich de gelegenheid aan om een tweede bedrijf over te nemen in het Waals-Brabantse Grez-Doiceau, ongeveer 40 kilometer verderop. Het areaal groeide aanzienlijk en een goede planning is dus noodzakelijk om alles in goede banen te leiden. We hebben François-Xavier half mei ontmoet, toen de laatste aardappelen juist gepoot waren.

Tekst & foto's: Christophe Daemen

Op vlak van werkorganisatie zorgen de aardappelen voor het leeuwendeel, zowel wat de tijd als wat de stress aangaat. François-Xavier vervolgt: 'Naast onze eigen grond huren we ook nog land bij in seizoenspacht voor de aardappelteelt. Mijn vader begon met deze teelt in 2000 en de aardappelen hebben er echt voor gezorgd dat ons bedrijf door de jaren heen aanzienlijk is kunnen groeien. Om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken, poten en rooien we meestal 24 uur per dag, in twee ploegen. Een goede planning is dan noodzakelijk, maar het geeft ons wel de kans om in optimale omstandigheden te kunnen werken. Gelukkig kan ik het bewaarproces met mijn smartphone op de voet volgen. Dat is heel belangrijk als we op het veld bezig zijn, zeker omdat je twee locaties vanop afstand kan volgen. Door de jaren heen passen we meer en meer niet-kerende bodemtechnieken toe. Ik merk dat we daardoor kunnen genieten van een betere bodemstructuur en dat we ook voldoende vochtigheid in de bodem kunnen houden in het voorjaar, wat dit jaar zeker een belangrijke troef is gebleken.'

Stockeerruimte vraagt aangepaste machines

Op de nieuwe locatie in Grez-Doiceau worden de aardappelen in een frigoruumte gestockeerd. François-Xavier: 'Bij het inschuren worden de aardappelen rechtstreeks in palloxe geladen en vervolgens in de frigoruumte gestapeld. Het laat ons toe om kwaliteitsvolle aardappelen te bewaren tot laat in het seizoen.'

François-Xavier Stenuit: 'Om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken, poten en rooien we meestal 24 uur per dag, in twee ploegen.'

Drukplekken worden zoveel mogelijk vermeden en mocht een pallox toch bewaarproblemen vertonen, dan kunnen we deze snel en eenvoudig uit de frigoruumte halen zonder de rest aan te tasten. We mikken vooral op een late levering.' Tot half mei hadden onze akkerbouwers omzeggens geen aardappelen van de oogst 2021 verkocht. 'In Seneffe worden de aardappelen in vrac bewaard. Meestal werken we met dezelfde afnemers, en op deze manier hebben we een vertrouwensrelatie opgebouwd.'

'Omdat we hier in Grez-Doiceau enkel palloxe verhandelen, hebben we onlangs geïnvesteerd in twee heftrucks van Manitou.'

Het zijn eenvoudige en betrouwbare machines. Ze zijn zeker een troef tijdens het rooien. We rijden dan meestal de klok rond en de inschuurlijn draait vervolgens ook continu door. Dan is het wel belangrijk dat iedereen met deze machines kan rijden. De heftrucks werken bijna uitsluitend tijdens het rooi- en uitschuurseizoen, maar we zouden wel niet zonder kunnen.'

Al meer dan 20 jaar Manitou-klant

Bij de familie Stenuit rijden ze al jaar en dag met Manitou-verreikers. François-Xavier: 'Mijn vader kocht zijn eerste Manitou in 1999. Deze MLT 633 gaf voldoening en zo zijn we bij het merk gebleven. De goede naverkoopdienst van Gevagri, de plaatselijke dealer, heeft daar sterk toe bijgedragen. Vervolgens hebben we ook een 741 gehad, een 841, en tegenwoordig rijden we met de tweede en derde 841. Tussen de veranderingen door is er onze trouwe, oudere 523 die ingezet wordt als reservemachine of voor kleinere werkzaamheden. De verreikers draaien gemiddeld tussen 300 en 400 uren op jaarbasis en worden vooral gebruikt om pootgoed te laden in de pootmachines in het voorjaar en om de loods leeg te scheppen op het ouderlijk bedrijf in Arquennes. Ik ben vooral onder de indruk van de ergonomie van de joystick, de reactiesnelheid voor de opeenvolgende bedieningen en de uitbreekkracht. Wat het werkcomfort aangaat, ben ik vooral tevreden over de Easystep-toegang tot de cabine en de steeds betere geluidsdemping in de cabine ten opzichte van de vorige modellen. Als we de verreikers nodig hebben, draaien ze omzeggens dag en nacht en dan is een goede geluidsdemping geen overbodige luxe. Het rijcomfort op de baan is bijzonder goed en in ons geval is het zeker een meerwaarde gezien de afstand tussen de twee bedrijven. Vroeger waren de verreikers uitgerust met banden met een landbouwprofiel, maar sinds enkele jaren gebruiken we uitsluitend banden met een semi-industrieel profiel. Deze gaan veel langer mee. Bovendien moeten de verreikers bijna niet op het veld werken, waardoor zo'n profiel beter aangepast is. Ten slotte hebben we ook een automatisch smeersysteem laten opbouwen zodat onderhoudswerkzaamheden tot het minimum herleid worden en de machines een hogere inruilwaarde houden. Deze machines worden op zeven jaar afgeschreven zodat we met de tijd blijven evolueren en ook nog van een interessante restwaarde kunnen genieten.'

Bernard en François-Xavier Stenuit voeren de meeste werkzaamheden zelf uit, met de hulp van twee vaste werkrachten. Tijdens de drukke poot- en rooiseizoenen komen enkele zelfstandigen nog een handje helpen waar nodig. François-Xavier: 'Enkel het rooien van bieten en cichorei wordt uitbesteed aan een loonwerker, voor alle andere werkzaamheden beschikken we over de nodige machines. Naar de toekomst toe zouden we ons bedrijf nog verder op de kaart willen zetten, maar in onze regio is de toegang tot bijkomende grond vaak de belemmerende factor. Daarnaast ben ik van mening dat we moeten blijven inzetten op een lange bewaring van aardappelen tot juni-juli. Alleen daardoor kunnen we onze gebouwen optimaal afschrijven en verkopen als

er minder druk op de verkoopmarkt zit. Met een bewaring in frigo's moet het wel lukken, maar doordat steeds meer kiemremmers verboden worden, is het ook noodzakelijk om de risico's goed in te schatten.' ●

De twee heftrucks worden voornamelijk gebruikt om palloren te behandelen.

'Sinds enkele jaren gebruiken we uitsluitend banden met een semi-industrieel profiel.'

'Tijdens het rooien rijden we meestal de klok rond en de inschuurlijn draait vervolgens ook continu door.'

GreenFarm Pierard ziet loonwerk vanuit een innovatief perspectief

Het loonbedrijf GreenFarm Pierard uit Chaumont-Gistoux voert niet alleen 'klassieke' landbouwwerkzaamheden uit zoals maaidorsen of bieten rooien, maar heeft zich ook gespecialiseerd in vereenvoudigde grondbewerkingstechnieken en in de teelt van aromatische planten. In 2009 ontsprong het vanuit de familieboerderij. Momenteel wordt het loonbedrijf beheerd door Nicolas Braibant en zijn zoon Jérôme, evenals door hun partner Nicolas Verschuere. Begin april hadden we een gesprek met Nicolas Braibant en zijn zoon Jérôme.

Tekst: Christophe Damen | Foto's: Christophe Damen en GreenFarm Pierard

Toen GreenFarm in 2009 werd opgericht, was het de wens van Nicolas Braibant en Nicolas Verschuere om de bodemgezondheid naar voren te schuiven door in te zetten op duurzame landbouw. Ze hebben hun loonbedrijf opgericht zonder dat ze konden terugvallen op een vaste klantenkring, enkel maar met wat ideeën in hun hoofd. Ze wilden inzetten op dienstverlening in de duurzame landbouw om deze techniek te bevorderen en zo hun investeringen rendabel te kunnen maken. Een jaar later besloot Jacques Pierard, een lokale loonwerker, om zijn activiteiten te stoppen. Nicolas en Nicolas aarzelden niet lang en besloten de graanoogst en het rooien van bieten en cichorei over te nemen. Op deze manier werd het loonbedrijf vrij snel omgedoopt tot GreenFarm Pierard, de huidige naam.

Klassieke werkzaamheden

Klassiek loonwerk is een eerste bron van inkomsten. Jérôme vervolgt: 'Het zijn vooral werken die ik 'spotwerkzaamheden' noem, omdat ze gekenmerkt worden door vrij korte seizoenen en daardoor vrij grote werkpieken. Het meest sprekende voorbeeld is de graanoogst, waarbij we alle graanpercelen van onze klanten in twee of drie dagen zouden moeten kunnen oogsten. Hetzelfde geldt voor het persen en wikkelen van voordroog en in mindere mate voor het rooien van bieten en cichorei. Deze werkzaamheden blijven echter belangrijk voor ons bedrijf. Al snel schakelden we over naar andere werkzaamheden om enerzijds onze machines beter te laten renderen en anderzijds de risico's beter te spreiden. Tegelijkertijd waren we aan het nadenken over een overgang naar bio op onze eigen boerderij waardoor

V.l.n.r., Jérôme en Nicolas Braibant, met de vaste medewerkers Nicolas en Pierre

we nu een hele reeks werkzaamheden voor de bioteelt aanbieden. Dit varieert van een eenvoudige, eenmalige service tot het volledige beheer van boerderijen voor de eigenaren. Deze aanpak heeft ons in staat gesteld om ons aanbod te diversifiëren, maar ook om ons bedrijf veilig te stellen en ons te profileren als specialist, en ons zo verder te onderscheiden van onze collega's.'

Duurzame landbouw

Tegelijkertijd tonen Nicolas en Jérôme ook steeds meer interesse voor de bodem. Nicolas vervolgt: 'Vrij snel realiseerden we ons dat het nodig was om beter voor de bodem en zijn hulpbronnen te zorgen. Verder moesten we nadenken over een vermindering van de input en fyto's in het bijzonder. Na verschillende machines te hebben uitgetest en veel trainingen

'Vervolgens hebben we geïnvesteerd in een Claydon strip-till zaaimachine, die wordt gekenmerkt door een hoge inzetbaarheid en veelzijdigheid.'

Dorsen was een van de eerste werkzaamheden van het bedrijf.

Van bij het begin worden niet-kerende technieken toegepast.

en presentatiedagen te hebben gevolgd, hebben we uiteindelijk in eerste instantie geïnvesteerd in machines van Horsch. Vervolgens hebben we, mede door het verfijnen van onze technieken en behoeften, geïnvesteerd in een Claydon strip-till zaaimachine, die wordt gekenmerkt door een hoge inzetbaarheid en veelzijdigheid. Deze machine geeft ons veel voldoening waardoor we de kans gegrepen hebben om deze in België op de markt te brengen. We blijven ook zoveel mogelijk opleidingen volgen en spelers in het veld ontmoeten. De sleutel tot het systeem is om goed geïnformeerd te zijn en ervaringen te kunnen delen om zo goed mogelijk vooruit te geraken. In dit kader maken we al sinds het begin deel uit van de vereniging Regenacterre.'

Aromatische kruiden

Een laatste activiteit van het loonbedrijf is de huur van percelen voor meer specifieke gewassen, zoals aromatische kruiden. Op dit moment wordt er jaarlijks honderd hectare gehuurd. Dit zijn percelen die bio-gecertificeerd zijn. Onder de aromatische kruiden die worden geteeld, vinden we onder meer peterselie, basilicum en tijm. Jérôme: 'Het zijn stuk voor stuk zéér specifieke teelten, die bovendien vrij complex zijn. Binnen het biologische gebeuren zijn de interventiemogelijkheden beperkt. Aangezien dit minder wijdverspreide gewassen zijn, moeten we onze plan trekken en beetje bij beetje ervaring opdoen. Deze manier van werken geeft ons echter veel voldoening naast de onvermijdelijke stress. Gelukkig hebben we een vertrouwensrelatie ontwikkeld met de verwerkingsfabrieken, waardoor we minder het gevoel hebben er alleen voor te staan. Bij een probleem denken we samen na over een oplossing. Wat de technische aanpak aangaat, wordt peterselie bijvoorbeeld rechtstreeks gezaaid met onze Claydon-zaaimachine. De schoffel en de wiedege maken het mogelijk om het onkruid te beheersen.

Voor de oogst van deze aromatische kruiden hebben we geïnvesteerd in een zelfrijdende oogstmachine van De Pietri. Deze is uitgerust met een specifiek maai bord, een opvoer en een verzamelcontainer.'

Goed nadenken over investeringen

Naast tractoren omvat het machinepark van het loonbedrijf 6 New Holland-maaidorsers, twee Massey Ferguson-vierkantebalenpersen, een Göweil-wikkelaar, een CMG tweefasige bietenrooier met een zelfrijdende Gilles RB310-lader en een CMG-rooier met vorken voor cichorei. De precisiezaaimachines zijn van de merken Gilles en Kuhn, terwijl de drie schoffelmachines op het bedrijf van het merk Agronomic zijn. De lijst wordt aangevuld met een Treffler-wiedege. Daarnaast investeerde het loonbedrijf in specifiekere machines, zoals een Spra Coupe zelfrijdende spuitmachine, die spuiten op laag volume mogelijk maakt. De granen worden gezaaid met behulp van een Claydon-zaaimachine met een breedte van 3 meter, terwijl de aromatische kruiden worden geoogst met behulp van een specifieke zelfrijder van De Pietri. Ten slotte wordt de bodembewerking toevertrouwd aan twee Horsch Terrano-cultivatoren en aan een Laforge-diepwoeler. Jérôme: 'Het zijn stuk voor stuk specifieke machines, maar ze hebben elk hun plaats binnen ons machinepark en ze stellen ons in staat om onze klanten de best mogelijke persoonlijke service te bieden.'

Nicolas besluit: 'De verschillende activiteiten van GreenFarm Pierard stellen het bedrijf in staat om winstgevend te zijn, maar ook om voort te bouwen op de ervaring die binnen onze boerderij is opgedaan om onze klanten zo goed mogelijk te kunnen helpen. Deze troeven worden verder versterkt door onze wil om op alle niveaus te blijven evolueren. De teelt van aromatische kruiden is een goed voorbeeld. We kijken dus met vertrouwen naar de toekomst!' ●

Regelmatig worden ook nieuwe technieken, zoals strip-till, getest.

In bio moet er regelmatig geschoffeld worden.

GreenFarm Pierard is ook uitgerust met een brede wiedege.

De rietoogster

Het Zwitserse bedrijf Eltel SA is al tientallen jaren verantwoordelijk voor het onderhoud van een deel van het moerasgebied aan de oevers van het meer van Neuchâtel. Dat is het grootste meer dat volledig in Zwitserland ligt en het meet 8 bij 38 kilometer. Het onderhoud moet verzanding en daarmee het verlies aan biodiversiteit voorkomen. Om dit natuurgebied te onderhouden bouwde Eltel de 'Elbotel', een multifunctionele machine op rupsen, die speciaal voor dergelijke natte gebieden werd ontwikkeld.

Tekst: Matthieu Schubnel en Peter Menten | Foto's: Matthieu Schubnel

Op een koude januariochtend dit jaar klommen we aan boord van deze toch aparte machine om 'de rietoogst' mee te maken.

De Elbotel rijdt het rietveld in naast de haven van de gemeente Chevroix aan het meer van Neuchâtel. Het bedrijf Eltel SA, eigenaar van de rooier, is elke winter in actie om deze natuurlijke natte gebieden te onderhouden. Deze rietoogstmachine is niet nieuw en werd begin de jaren '80 ontwikkeld door André Helfer, de mede-oprichter van het bedrijf, en Jean-Marc Tellenbach, de toenmalige mededirecteur. De naam 'Elbotel' is een samentrekking van de namen van de betrokken partijen. De machine is speciaal ontwikkeld voor gebruik in rietvelden in moerasgebied en is in de loop van de tijd voortdurend verbeterd. Ze combineert verschillende taken: het riet maaien en verzamelen, het in balen persen en het dan naar een berijdbaar pad transporteren. Om de grond tijdens het manoeuvreren te beschermen, vertrokken de ontwikkelaars van de rooier vanaf een oude graafmachine bestaande uit een rupschassis en een bovenwagen. Het grondcontactoppervlak is circa 12 m².

Aparte techniek: vijf hydraulische pompen

De motor van de rooier drijft vijf hydraulische pompen aan: een voor de hydromotoren van de twee rupsbanden, een voor de bovenwagen, een voor de maaihoogteregeling, een voor de balenpers, en tot slot een voor de hydraulische functies van de laadkraan en het balenverzamelstelsel. Omdat de machine

grotendeels in ecologisch waardevol gebied werkt, werd er al in 1989 voor gekozen om met biologisch afbreekbare olie te rijden. De motor wordt gekoeld door een grote radiator aan de voorzijde. De chauffeur moet deze tijdens het werk regelmatig uitblazen omdat stof en rietbloesem zich makkelijk ophopen, de luchttoevoer verstoppen en zo indirect brandgevaar opleveren. Riet ontbrandt heel gemakkelijk in de buurt van een warmtebron. De Elbotel is in de jaren '90 trouwens twee keer afgebrand. De machine heeft drie batterijen aan boord: twee 24V-batterijen voor het starten van de motor en een 12V-batterij voor het besturingscircuit. De machine werkt tegen een maximumsnelheid van 5 km/u. De 6 meter brede messenbalk met haspel is identiek aan die van een maaidorser en is uitgebreid met een koolzaadsnijunit om omgewaaid riet af te snijden zodat er zich aan het invoerbord geen verstoppingen voordoen. Het riet wordt via de kettingtransporteur rechtstreeks naar de rondebalenpers getransporteerd zonder te worden gesneden. De pers met variabele kamer kan ronde balen vormen met een diameter van 1,2 tot 1,5 meter. Elke baal weegt ongeveer 300 kg. De kamer bestaat uit een combinatie van kettingen en stangen, een constructie die tegenwoordig in perstechniek nog maar weinig voorkomt. In tegenstelling tot persen met riemen is deze constructie van perskamer bestand tegen de scherpe randen van het riet. Een waarschuwingslamp geeft aan wanneer de baal volledig gerold is. Vanuit de cabine bedient de bestuurder een ventiel waarlangs enkele persluchtschokken worden afgegeven

De machine weegt in totaal 19 ton en zit gemonteerd op de bovenwagen van een rupsgraafmachine met brede rupsen.

Op het niet-draagkrachtige moerasland kan de machine in enkele seconden van werkrichting veranderen zonder schade aan de ondergrond. Gewoon door de bovenwagen met 180° te draaien.

om het garen en het bindsysteem te bevrijden van grove onzuiverheden. Vervolgens start hij het bindproces waarbij met biologisch afbreekbaar touw wordt gebonden. De afgewerkte baal wordt naar het achterste deel van de machine getransporteerd, vervolgens naar rechts of links en terug naar voren in een van de twee laterale opslagrekken. Op het laadplatform kunnen 22 ronde balen gestapeld worden.

De machinist bedient dit apparaat handmatig in de cabine met twee schakelaars die links en rechts van de bestuurdersstoel zijn

gemonteerd. Zodra het onderste niveau gevuld is met balen, stapelt de chauffeur de andere balen met een Palfinger Epsilon E 5.70-kraan op de bovenste 'verdieping'. De kraan heeft een hijsvermogen van 500 kg met een maximaal bereik van ongeveer 7 meter. In totaal kan de machine tot 22 ronde balen laden. Het gewicht van de totale combinatie bedraagt dan bijna 26 ton. Het 90 cm brede kettingchassis bestaat uit zelfgemaakte Hardox-kettingsschakels, die speciaal zijn ontwikkeld om de ondergrond te beschermen.

**Zware tijden
hebben
onverwacht
zware prestaties
nodig**

Kubota

**Bezoek
Kubota**

LIBRAMONT
HIER STUDEERT U HET TOEGEKOOMEN VERBOD

VAN 29/07
TOT 01/08
2022

M7003: Veelzijdiger dan u denkt

Voor boeren die waarde hechten aan uitstekende betrouwbaarheid, uitstekend zicht en maximale ergonomie.

Onder de motorkap bevindt zich een krachtige V6108 Stage 5 motor met de modernste techniek en uitmuntende Kubota kwaliteit.

De ruime cabine biedt uitstekend comfort en geoptimaliseerde bedieningselementen om een hoge efficiëntie en productiviteit te garanderen

www.kubota-eu.com

For Earth, For Life
Kubota

De snij-eenheid is vergelijkbaar met die van een conventionele maaidorser.

Balen doormidden zagen

De perskamer heeft een bijzonderheid: er zit een kleine cirkelzaag aan de onderkant van de perskamer. Op verzoek van de klant kan de chauffeur de cirkelzaag aan het begin van de baalvorming uitzwenken om de baal tijdens het hele persproces in twee cilinders van gelijke grootte te verdelen. Kort voor het binden wordt de zaag weer ingeklapt en de intacte toplaag houdt de twee gebonden halve balen bij elkaar. De ronde balen worden vervoerd naar een van de 19 plaatsen die bestemd zijn voor tussentijdse opslag. Het eindproduct wordt voornamelijk geleverd aan kwekerijen, wijnbouwers en boeren die het gebruiken voor het mulchen van planten of om te composteren.

Gps als rijhulpmiddel

Met een leeggewicht van 19 ton heeft de machine een totale lengte van circa 10 meter, of 8 meter zonder snij-eenheid. Onlangs zijn er camera's geïnstalleerd die de achterkant van de machine in beeld brengen. Ze vereenvoudigen de juiste opslag van balen en maken het manoeuvreren veiliger. Met deze machine rijden vraagt inzicht, concentratie en ervaring. Het bedrijf heeft twee vaste chauffeurs die ermee overweg kunnen en elkaar afwisselen. Vroeger hebben de chauffeurs zich georiënteerd op witgeschilderde – en vaak moeilijk zichtbare – blikjes op stokken om zo hun weg in het riet te vinden. Die tijd is voorbij en sinds enkele jaren profiteert de bestuurder van gps-besturing, die niet alleen precies aangeeft welke gebieden moeten worden gemaaid, maar ook waar er 'putten' en obstakels zijn die moeten worden vermeden, om te voorkomen dat de machine vast komt te zitten. De kaart wordt tijdens het werk door de chauffeur bijgewerkt in functie van de actuele situatie. De bestuurder regelt de beweging en rijrichting met twee joysticks (één per rups) aan de rechterkant. De rijbediening heeft ook een schakelaar die, afhankelijk van hoe de bovenwagen staat, de richting van de rijbediening kan omkeren. Aan de linkerkant van de armleuning zit de joystick die de hoogte van de snij-eenheid en de haspel regelt. Voor wegtransport reduceert de operator de totale breedte van de machine tot 3 meter door de twee zijdelingse baaldragers hydraulisch in te klappen. Het vervoer van de Elbotel van de ene locatie naar de andere wordt met speciaal transport uitgevoerd. Aan het einde van het

oogstseizoen wordt de machine in haar afzonderlijke onderdelen gedemonteerd en onderhouden. Dat vergt minstens een maand werk, aldus het bedrijf. Deze machine is al onder meerdere vormen en kleuren verschenen: het is eigenlijk een proces van voortschrijdende verbetering.

De marktniches van de firma Eltel

Het in 1981 opgerichte familiebedrijf Eltel focuste zich van in het begin op het onderhoud van natuurgebieden met vooral vochtige moerasondergronden. Omdat riet 4 tot 5 meter hoog kan worden bedraagt de opbrengst per ha ongeveer 30 ronde balen van circa 300 kg. Bij het maaien van 50 tot 60 ha rietveld komt er ieder jaar ongeveer 3.500 m³ geperst riet samen. Waar dit vroeger de hoofdactiviteit van het bedrijf was, maakt het nu nog maar 5% van de omzet uit. Anno 2022 biedt het bedrijf werken aan zoals het verwijderen en hakselen van bomen en takken en bramen, de revitalisering van waterlopen en de bekamping van invasieve planten. De rietvelden waarvan hier sprake is, worden om de 4 jaar gemaaid.

De machine in een tabel

Inhoud hydraulische tank	200 liter
Hydrauliek	5 pompen
Rijsnelheid	5 km/u
Diameter van de balen	1,2 tot 1,5 meter
Leeggewicht	19 ton
Totaalgewicht bij belading	26 ton
Laadvermogen	22 ronde balen

Waarom riet maaien?

'Oogsten om de biodiversiteit te behouden,' dat is de reden waarom het riet iedere 4 jaar gemaaid en opgeruimd wordt. Het maaien van de rietpercelen aan de oostelijke oever van het meer van Neuchâtel is gepland op basis van de waarnemingen van biologen. De ingreep voorkomt de voortschrijdende bebossing van de grote zandgebieden. Dit werd noodzakelijk na de verschillende correcties van de Jura-wateren, die de schommelingen van het waterpeil geleidelijk verminderden van drie meter vóór 1860 tot minder dan een halve meter na 1970. Als het organische materiaal niet wordt verwijderd, is er geleidelijk een toename van het landniveau en de verzanding, wat de opkomst van struiken en bomen bevordert. De ingrepen vinden elk jaar plaats vanaf september, wanneer flora en fauna hun cyclus hebben voltooid, tot eind februari, voordat de trekvogels terugkeren. Controlezones en gebieden die te nat zijn, worden niet gemaaid. ●

De bestuurder bewaakt zijn gps-scherm tijdens het rijden. Hierop kan hij zien welke percelen moeten worden gemaaid. Op de twee andere schermen volgt hij wat er zich aan de achterkant afspeelt.

De perskamer (hier met open deur) zit direct achter de cabine.

Op verzoek kan de chauffeur de cirkelzaag aan het begin van de baalvorming uitzwenken om de baal tijdens het hele persproces in twee cilinders van gelijke grootte te verdelen.

Zodra het onderste niveau gevuld is met balen, stapelt de chauffeur de andere balen met een Palfinger Epsilon E 5.70-kraan op de bovenste 'verdieping'.

In totaal kan de machine tot 22 ronde balen meenemen.

De ronde balen worden vervoerd naar een van de 19 plaatsen die bestemd zijn voor tussentijdse opslag. Het eindproduct wordt voornamelijk geleverd aan kwekerijen, wijnbouwers en boeren die het gebruiken voor het mulchen van planten of om te composteren.

Mest als bron van water en duurzame mineralen

We hadden eind mei een interview met Kristof Vansevanant en Pieter Vanoverschelde, werkzaam bij het bedrijf 'Green Service'. Green Service is vooral bekend voor het bouwen van biogasinstallaties, maar sinds 2019 richt het zich nog intensiever op de omzetting van mest tot 'loosbaar' water, drinkbaar water voor de dieren of irrigatiewater gekoppeld aan de aanmaak van andere herbruikbare producten zoals meststoffen. Sinds kort zijn ze hier de laatste fase van hun nieuwe project ingegaan. Met TractorPower mochten we een kijkje nemen op het bedrijf en we kregen uitleg bij wat het proces voor onze sector in de toekomst kan betekenen.

Tekst: Helena Menten | Foto's: Helena Menten & Green Service

TractorPower: 'Wat doen jullie precies bij Green Service en hoe zijn jullie gestart?'

Kristof Vansevanant: 'Als bedrijf bestaan we al even, en we zijn vooral gekend in de wereld van het biogas. Vanaf 2009 ben ik zelf actief op biogas- en mestverwerkingsinstallaties voor het onderhoud voor externe bedrijven. In 2014 zijn we dan gestart met de bouw van biogasinstallaties. In 2019 is het plaatsen en onderhouden van waterzuiveringsinstallaties er dan bijgekomen. Sinds juni 2022 kunnen we onze eigen mestverwerkingsinstallatie aanbieden bij klanten.'

TractorPower: 'Hoe zijn jullie hiermee aan de slag gegaan?'

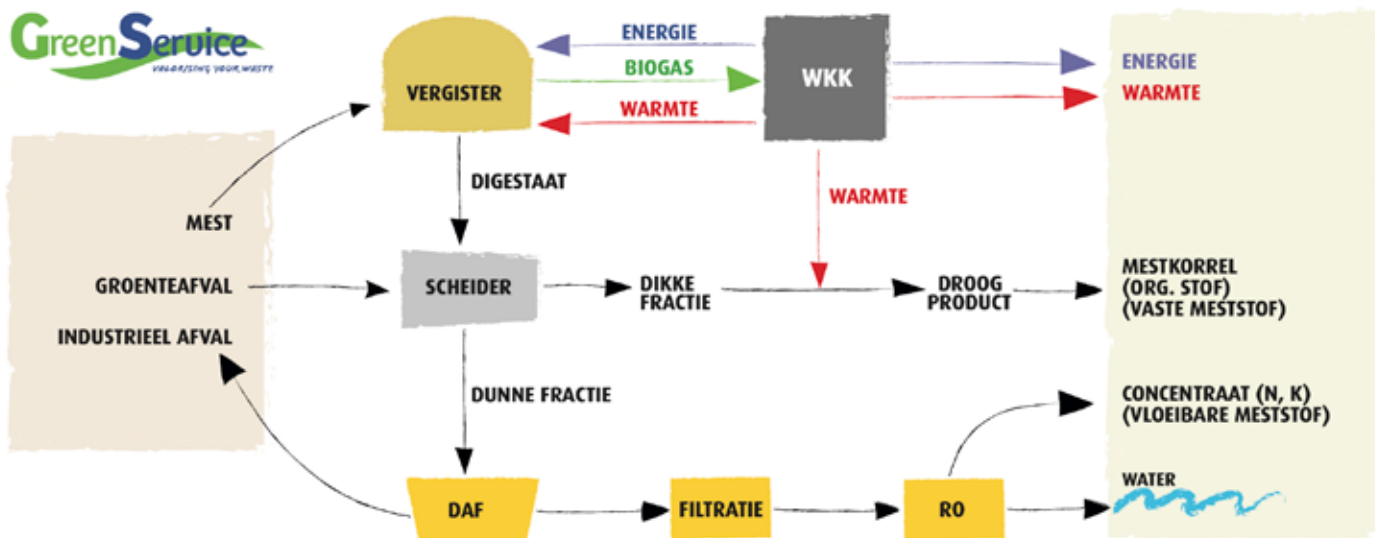
Kristof: 'Het is heel onschuldig begonnen. Doordat ik zelf al jaren werkzaam ben in de mestverwerking, werd het me duidelijk dat er oplossingen moesten komen voor bestaande problemen. In het begin ben ik zelf een systeem beginnen uitdokteren. Maar mijn kennis rijkt maar tot een bepaald punt waardoor ik de hulp van onze ingenieur Jeroen Dolfen heb ingeroepen. Als bio-ingenieur met focus op chemie is hij volledig technisch onderbouwd om het proces tot in de puntjes te ontwikkelen, op te volgen en bij te sturen. Bovendien is Jeroen van landbouwfakomst en heeft hij binnen de sector dus al heel wat ervaring en praktische kennis.'

Jeroen, Pieter en Kristof bij de eerste machine die volledig getest en goedgekeurd is op een mestverwerking

'Hij is diegene die bepaalt welke stoffen we toevoegen of op welke manier we iets gaan aanpakken om het zo goed mogelijk te laten werken. We hebben in het begin meerdere testen gedaan en steeds kwamen we op het punt dat de laatste stap, het omzetten naar loosbaar water, de mist inging. Dat was heel frustrerend.'

Begin 2021 zijn we dan in contact gekomen met onze Duitse partner. Daar hebben ze een uniek systeem binnen de scheepsvaart waarmee ze zeewater opzuiveren tot drinkbaar water voor de bemanning aan boord. Daarnaast behandelen ze

Werking van het proces.

industriële percolaat (vloeibaar giftig afval) van stortplaatsen tot loosbaar water. We hebben het warm water dus niet opnieuw uitgevonden, maar hebben wel twee sectoren samengebracht. We hebben met deze partner een exclusief samenwerkingscontract voor de aankomende jaren in combinatie met een patent voor de RO-techniek, of beter gezegd: de techniek die zorgt voor het omzetten naar drinkbaar water.'

'Intussen hebben we eind vorig jaar de eerste machine verkocht en sinds begin dit jaar is die operationeel op een mestverwerking. We hebben intussen al 5 verkochte installaties die binnenkort afgeleverd gaan worden aan de klanten. Ik gok dat de eerste begin juni gaan toekomen. Het is dus spannend, maar we hebben er een goed oog in. We kunnen dan ook, door de feedback die we krijgen van onze klanten, nog meer verbeteren en de installatie bijsturen waar nodig.

TP: 'Vanwaar komt het idee voor de mestzuivering?'

Kristof: 'De focus lag aanvankelijk op het verwerken van de overtollige mest. Wanneer je dan in het proces zelf zit, komen er andere zaken naar boven, zoals het verwerken van het concentraat. Wat trouwens volledig past in ons concept van circulaire landbouw. Op dit moment betaalt de landbouwer handenvol geld voor de verwerking van zijn mest. In deze mest zit er naast organisch materiaal (voor biogasproductie) ook een grote hoeveelheid water en nutriënten. Door onze mestverwerkingsinstallatie worden de nutriënten niet meer afgevoerd naar de externe verwerking en kan de landbouwer die op zijn eigen velden gaan uitvoeren of worden de meststoffen verder door ons verwerkt. Het water kan de landbouwer in tal van bedrijfstoeepassingen gebruiken, zoals het reinigen van stallen en machines, het spoelen van het melkhuis ...'

'We zagen dat er zich een product aan het ontwikkelen was dat een waarde had voor mensen uit de sector. De meststoffen worden verwerkt en verdeeld onder het label 'Lou's Green' waarvan de

Kristof: 'Als je al denkt dat iets onmogelijk is, dan ben je op voorhand verloren!'

naam afkomstig is van mijn twee dochters, Marie-Lou en Ella-Louise. Dit wordt via tussenkanalen op de retailmarkt gebracht.'

TP: 'Jullie werken met een vast team?'

Kristof: 'Ja dat klopt, met 8 medewerkers en 2 zaakvoerders. We zouden hetgene wat we nu doen ook niet alleen gekund hebben. Dit vraagt inbreng van verschillende mensen en ervaringen. Onze mensen zijn ook elke dag bezig en van vroeger weet ik dat het hele zware dagen zijn. Het fijne aan dit team is de dynamiek. Iedereen heeft zijn eigen karakter, inbreng en vooral visie of ervaring waardoor we een sterk product op de markt kunnen zetten. Behalve met ons eigen personeel werken we nog samen met een drietal onderaannemers die mee instaan voor het onderhoud van de andere diensten die we aanbieden.'

TP: 'Hoe gaat dat dan in de praktijk?'

Pieter Vanoverschelde: 'Op dit moment hebben we een machine werkzaam op een mestverwerkingsinstallatie waar landbouwers hun mest kunnen brengen. De mest gaat eerst door een scheider die de dikke fractie van de dunne gaat scheiden waarna de bekomen dunne fractie verder opgezuiverd wordt tot water en een concentraat. Dit concentraat kan – na eventuele menging met andere nutriëntenrijke stromen – dan verder gevaloriseerd worden.'

'Stel, een landbouwer heeft interesse.

Welke eindproducten zijn er dan beschikbaar?'

Kristof: 'Heel veel. We willen ook echt inzetten op die circulaire landbouw. Je kan mest omzetten in verschillende producten: water,

De omzetting van mest naar slib en dunne fractie

mestkorrels en concentraat die we dan zelf op de markt brengen voor huishoudelijk gebruik ... Er zijn heel wat mogelijkheden. Voor de landbouwer is enerzijds het reduceren van de uitstoot van stikstof en gassen als bijvoorbeeld methaan op zijn bedrijf én de impact op de omgeving een groot pluspunt. Anderzijds wekt het circulair gebruik van nutriënten uit eigen geproduceerde mest zeer veel interesse.'

TP: 'En wat is het kostenplaatje om de machine op je bedrijf werkbaar te hebben?'

Kristof: 'De kosten van de machine liggen volledig bij ons. De machines blijven dus met andere woorden eigendom van Green Service. De landbouwer of geïnteresseerde betaalt enkel een huurprijs per geproduceerde hoeveelheid water, levert mest aan en voorziet plaats om de machine te installeren. Natuurlijk blijft het belangrijk dat de landbouwer in de tussentijd als een goede huisvader voor de machine zorgt. Bij problemen of verstopping van de RO-filter of andere calamiteiten is het belangrijk dat de communicatie naar ons toe goed blijft lopen om de machine snel weer operationeel te hebben.'

'Wat ik nog wil meegeven is dat de machine volledig op de maat van de boerderij gebouwd wordt, want elke boerderij heeft haar eigen hoeveelheid en kwaliteit van mest natuurlijk. De landbouwer kiest vrijblijvend op welke manier de mest verwerkt zal worden. Sommigen kiezen voor het aspect van drinkbaar of loosbaar water terwijl anderen net de mest weer in het land willen injecteren. Er zijn eindeloze combinaties mogelijk die we graag met de landbouwer zelf uitdokteren. Het is een win-win voor iedere speler die deelneemt aan het project. Het overblijvende concentraat en/of de dikke fractie kunnen door ons terug worden meegenomen.'

TP: 'Welke grote voordelen zijn er voor de boer?'

Pieter: 'Voor de landbouwer is er op zijn bedrijf een reductie van de uitstoot van stikstof en broeikasgassen, wat voor vele landbouwers een belangrijke reden is om voor ons product te kiezen. Ook de lage kosten voor het verwerken van de mest zijn een groot voordeel. Waar vroeger het verwerken van de mest niet zelden een grote kost was, krijgt hij nu enkele waardevolle producten in de plaats.

Rechts de ingaande stroom, midden gefilterd water en links het mineralenconcentraat.

Verder doen wij alles in eigen beheer. Als landbouwer heb je ook zelf je eigen water en meststoffen en het valt niet te ontkennen dat water een steeds schaarser goed wordt. Watertekort komt meer en meer voor en een landbouwer die zijn koeien leidingwater moet geven, gaat zich blauw betalen.'

TP: 'Is dit voor alle soorten mest?'

Kristof: 'Zeker. Geen enkele uitdaging gaan wij uit de weg en we blijven experimenteren. Nu zijn we bijvoorbeeld bezig om de verwerking van kippenmest verder uit te zoeken. Bovendien stopt het verhaal niet bij klassieke mest en kunnen ook spoelwater, spuiwater enzovoort verwerkt worden. Daarnaast kunnen we ook binnen de industrie een meerwaarde betekenen, waarbij we zien dat we vaak daar verder kunnen gaan waar het voor de anderen stopt.'

TP: 'Jullie gaven aan dat de landbouwer de energiekosten draagt?'

Kristof: 'Dat klopt. Maar die liggen enorm laag aangezien de machine zeer weinig energie verbruikt. Vroeger, in de eerste testfase, zaten we op een 1,20 euro per m³. Nu met de nieuwe en vooral compactere machine is dat 0,40 euro per m³.'

TP: 'Merken jullie veel interesse in jullie producten, ook van buiten de landbouw?'

Kristof: 'Ja, die is er echt wel. Waar het stopt voor een ander bedrijf begint het net voor ons. We botsen wel vaak op ongeloof van andere partijen omdat ze soms zelf al even aan het zoeken zijn, maar geen uitkomst vinden. Maar elk bedrijf dat nadenkt hoe men iets op een betere én meer circulaire manier kan doen, heeft wel te maken met water. We zitten nu eenmaal in een periode waar hergebruik van water steeds crucialer wordt en dat is iets waar Green Service stevast achter staat. Naast dat waterhergebruik focust Green Service zich ook op nutriëntenrecuperatie in plaats van nutriëntenverwijdering.'

Pieter: 'Ook uit andere sectoren zoals de aardappelverwerking, slachthuizen en textiel komt er vraag, voornamelijk dan van bedrijven die meer vervuilen dan het gemiddelde bedrijf. Ze

'We hebben de machine van A tot Z opgebouwd en we programmeren alles zelf

hebben vaak zelf al een waterzuiveringsinstallatie die niet krachtig genoeg is, maar die door de combinatie met onze technologie wel veel betere resultaten kan behalen.'

Pieter: 'Het blijft natuurlijk een uitdaging wanneer je je als bedrijf tegen grotere en kapitaalkrachtigere bedrijven moet rethouden die vaak al een gevestigde waarde zijn binnen de waterzuiveringssector. We geloven wel dat er voor alles een markt is en dat er plaats is voor nieuwe bedrijven. We hebben ons project

nu ook aangemeld zodat landbouwbedrijven in de toekomst hiervoor subsidies zouden kunnen krijgen. Hopelijk slagen we daarin.'

TP: 'Hoe zien jullie de toekomst met het bedrijf?'

Kristof: 'We hebben van onze huidige, eerste installatie kleinere versies die we op termijn willen inzetten op lagunes voor het aanmaken van drinkbaar water voor de dieren. Ze zijn zeer schappelijk in prijs zodat het voor heel wat mensen betaalbaar is. Verder dromen we van een soort van zuivering bij mensen thuis die bijvoorbeeld het douchewater of ander grijs water zuivert tot herbruikbaar water om de toiletten door te spoelen.'

'In onze beleving verdient iedere persoon/dier op deze aardbol drinkbaar water en als we daar ons steentje kunnen toe bijdragen dan doen we dit met alle plezier. Er is voor ieder probleem een oplossing: 'niet gaan' bestaat voor ons niet, 'moeilijk gaan', dat wel. We gaan met onze huidige projecten starten en als er nog tijd en ruimte is, zullen er nog zeker andere opportuniteiten volgen.'

'We geloven wel dat dit project een oplossing kan bieden voor heel wat bedrijven. Waar mest en andere waardevolle nevenstromen als afval worden aanzien, tracht Green Service deze maximaal te valoriseren.' ●

VOLUMETRA 16 500 L

UITERST VEELZIJDIGE MENGMEESTANK!

• Volledige ISOBUS bediening
• Wielen VF 750/60R30.5

Geïntegreerde 4-puntshefinrichting

Vastgeboute hydraulische vering

Hydropneumatische dissel

joskin.com

158B

I ♥ MY AGROJOB

Via deze rubriek ontmoeten we telkens iemand die actief is in de sector (verkoper, technicus, winkelier, chauffeur, consultant ...) die ons wat meer uitleg geeft over zijn job, zijn drijfveren en de manier waarop hij de dingen ziet. Voor dit nummer hebben we Stéphane Decaigny ontmoet, die directeur is van een Crelan-agentschap in Aat en Doornik.

Tekst & foto: Christophe Daemen

Stéphane Decaigny is agentschapsverantwoordelijke bij Crelan

TractorPower: 'Stéphane, wat houdt je job in?'

Stéphane Decaigny: 'Heel concreet hou ik me bezig met investeringsleningen voor een professionele klantenkring bestaande uit landbouwers, loonwerkers, kmo's, zelfstandigen en vrije beroepen. Mijn klantenkring bestaat voor twee derde uit landbouwers. Binnen ons bureau zijn we met vijf partners met ieder zijn specifieke vaardigheden zoals bijvoorbeeld verzekeringen of overdracht van activa. Ons dienstenaanbod beperkt zich dus duidelijk niet tot het uitlenen van geld. Bovendien evolueert de agrarische wereld zeer snel en zijn de financiële belangen zeer groot. Daarom is het onze taak om deze evolutie zo goed mogelijk te ondersteunen.'

TP: 'Waarom heb je voor deze job gekozen?'

Stéphane: 'Ik ben opgegroeid op de familieboerderij in Tourpes. Mijn ouders hadden toen al gekozen voor zuivelverwerking en

Naam: Stéphane Decaigny
Woonplaats: Molenbaix
Leeftijd: 41 jaar
Werkt bij: Zelfstandige, Crelan-agentschap
In dienst: 2012
Studies: Master in Beheerswetenschappen, UCLouvain

binnen de familie hebben we de smaak van de handel te pakken. Na mijn studies, die gericht waren op het aspect 'cijfers', wilde ik in nauw contact blijven met de agrarische sector. Mijn eindwerk was bijvoorbeeld gewijd aan een vergelijking van rooistystemen voor bieten en hun winstgevendheid. In zekere zin wil ik mijn expertise ten dienste stellen van landbouwers en loonwerkers, zodat zij de verstandigste keuzes kunnen maken voor de continuïteit van hun bedrijf.'

TP: 'Wat zijn de leukste dingen binnen je job?'

Stéphane: 'Het leukste is duidelijk het menselijke en relationele aspect. De agrarische sector is nog steeds de enige sector waar de bankier naar de boerderij gaat en niet andersom. Deze klanten vertrouwen ons dingen toe over hun carrière, hun bedrijf en die dingen, en het is erg belangrijk voor mij om het vertrouwen van deze boerenfamilies te verdienen en te behouden. Ik heb de neiging om te zeggen dat de landbouwsector een kleine wereld is waar iedereen elkaar kent, met de dealers, de leveranciers ... Vertrouwen staat dan ook voorop. Daarnaast hou ik van het advies- en ondersteuningsaspect naast de harde cijfers. Dit impliceert dat ik op de hoogte moet blijven van alles wat beweegt, om de evolutie binnen de landbouwbedrijven beter te begrijpen. Dit alles maakt het boeiend.'

TP: 'En de minder leuke?'

Stéphane: 'In de banksector weegt het administratieve gedeelte soms zwaar door. We moeten dossiers invullen met betrekking tot

risicomanagement, rapportering enzovoort. Het is niet verrassend dat het dit aspect van computercodering is dat me het minst boeit in mijn werk. Maar het is er een integraal onderdeel van en het helpt ons om op zijn best te werken en onze klanten op een gefundeerde basis te adviseren. Het is daarom een noodzakelijk kwaad om een degelijke dienst te kunnen verlenen.'

TP: 'Wat zou je doen indien je niet met landbouw bezig was?'

Stéphane: 'Eerlijk gezegd heb ik er nooit aan gedacht om ergens anders te evolueren dan in de landbouwsector. Als ik geen bankier geweest was, zou ik zeker een verkoper van machines of gebouwen zijn, of een vertegenwoordiger voor het ene of het andere product. De agrarische wereld helpen evolueren is voor mij altijd vanzelfsprekend geweest.'

TP: 'Wat is je grootste droom?'

Stéphane: 'Mijn grootste droom is dat de agrarische wereld zijn plaats terugkrijgt, zowel op financieel als op sociologisch vlak. Evenzo droom ik dat onze samenleving eindelijk de boeren zal respecteren om wie zijn, in plaats van hen ten onrechte met de vinger te wijzen. Ik merk dat de jongere generatie erg geïnteresseerd is in retail en vaak besluit om het heft in eigen handen te nemen. Ik denk dat het heel belangrijk is om deze nieuwe financiële cultuur onder de aandacht te

brengen. Tegelijk is het belangrijk om vragen te stellen, na te gaan denken en jezelf in vraag te stellen om verder te geraken. Dit leidt soms tot generatieconflicten binnen boerderijen, maar het is vaak een goede zaak om een betere toekomst te garanderen.'

TP: 'Wat zou je aanraden aan mensen die in de sector willen beginnen of zich verder willen specialiseren?'

Stéphane: 'Vandaag is het meer dan ooit noodzakelijk om opleidingen te volgen en informatie in te winnen om te blijven evolueren binnen de agrarische sector. Net als veel andere sectoren verandert de agrarische wereld heel snel. Degene die op zijn lauweren rust, zal snel overweldigd worden. De fytolientie of de ADISA-stage worden soms als slecht ervaren, maar ik ben toch van mening dat het op de lange termijn een goede zaak is. Evenzo kan het nodig zijn om een dergelijke aanvullende opleiding te overwegen in onderwerpen die zo divers zijn als management of recht. Het beheer van een boerderij vereist momenteel ook basisvaardigheden op deze gebieden. De wereld verandert heel snel en het is noodzakelijk om op de kar te springen om al deze ontwikkelingen zo goed mogelijk te volgen. Bovendien, en omdat het onmogelijk is om op alle gebieden tegelijk bekwaam te zijn, is het noodzakelijk om goed omringd te zijn door mensen die je vertrouwt.' ●

Meer veelzijdigheid voor betere winstgevendheid met het nieuwe assortiment voor gewasonderhoud

- De nieuwe FLEXCARE schoffelmachine biedt u de grootste veelzijdigheid op de markt met de afstand tussen de rijen, de werkbreedte van de elementen en de precieze positie van de tanden, allemaal zonder gereedschap instelbaar.
- De ROTO-CARE roterende wiedege uitgerust met YETTER-wielen zorgt voor effectief wieden, terwijl de grond wordt belucht en de harde korst wordt gebroken.

Vind de dichtstbijzijnde dealer door de QR code te scannen met de camera van uw smartphone of geef het adres www.pottinger.at/go/dealer-BE in in uw internetbrowser.

PÖTTINGER

Pöttinger investeert in mechanische onkruidbestrijding

Pöttinger neemt de akkerbouwdivisie van CFS (Cross Farm Solution) uit Stoitzendorf (Oostenrijk) over. CFS is gespecialiseerd in machines voor mechanische onkruidbestrijding en wijnbouw.

In eerste instantie neemt Pöttinger de schoffelmachines van CFS op in het programma. De roterende schoffeltechniek van CFS is dan ook in Pöttinger-kleuren te koop. Voorlopig zal het over roterende schoffels met werkbreedtes van 3 tot 12,4 meter gaan. Pöttinger neemt de volledige akkerbouwafdeling van CFS over en blijft die machines nog even in de CFS-fabriek in Stoitzendorf bouwen. Daarna gaat de productie in de fabrieken van Pöttinger verder. CFS als merk zal blijven bestaan en zich toeleggen op machines voor de wijnbouw.

Claas gaat samenwerken voor robottechniek

AgXeed, een Nederlandse start-up voor autonome machines, ondertekende een samenwerking met machinebouwer Claas.

Claas bezegelde deze samenwerkingsovereenkomst door een minderheidsaandeel in het kapitaal van AgXeed te verwerven. Het wil de kennis van AgXeed gebruiken voor zijn groei en biedt zijn distributiestructuur aan om de robottechniek van AgXeed wereldwijd te vermarkten.

AgXeed gaat tegenwoordig het veld in met prototypes van een 156 pk sterke, diesel-elektrische, autonome machine op rupsen. Deze autonome trekker heeft een verstelbare spoorbreedte en weegt rond de zes ton. Hij is uitgerust met een loadsense-hydrauliek en een hef die 8 ton aankan. In optie kan er een elektrisch aangedreven aftakas opgebouwd worden. Het geheel is voorzien van elektrische aansluitingen voor werktuigen en heeft een rtk-besturing met obstakelherkenning.

Koelventilator met omkeerbare vinnen op de trekker maakt het verschil

Het Duitse bedrijf Hägele is de bedenker van de Cleanfix, de koelventilator die in 1998 gepatenteerd werd. Deze 'schroef' kan niet alleen lucht aanzuigen om de motor te koelen, maar ook blazen om zo het koelerpakket te reinigen.

Enkel de draairichting van de schroef veranderen, wat de meeste fabrikanten doen, is niet de juiste oplossing om de koeler(s) schoon te blazen. Vanuit die wijsheid ontwikkelde de Duitse ingenieur Karl Hägele destijds zijn Cleanfix. Deze koelventilator kan zuigen en blazen door de schoepenstand aan te passen. Een motor verliest met zijn koelventilator niet alleen minder vermogen volgens Hägele, maar hij verbruikt ook minder brandstof. Als

meer koeling nodig is, wordt de hoek van de schoepen iets aangepast en neemt het koelvermogen toe.

Test op een gebruikte Fendt 936 Vario en een nieuwe New Holland T7.270

Het Duitse magazine Profi bouwde een Cleanfix-ventilator op een gebruikte Fendt 936 Vario met 4.725 draaiuren (inbouwkost circa 2.000 euro, exclusief werkuren) en op een nieuwe New Holland T7.270 (circa 1.600 euro). Het liet de tractoren testen voor en na de inbouw van de Cleanfix. Bij de T7.270 gaf de Cleanfix-ventilator niet meer vermogen of minder verbruik. Ook wanneer 20 procent van de radiator was afgedekt met een stuk karton (om vervuiling te simuleren) veranderde er niets.

Bij de 'gebruikte' 936 Vario resulteerde de Cleanfix in meer vermogen en een lager verbruik. Bij het nominaal motortoerental was er bijna 4 kW vermogenswinst en 4 g/kWh minder verbruik. Ook op het maximumvermogen leverde de trekker 4,2 kW meer bij een 3 g/kWh lager verbruik.

Is de vastestofbatterij geschikt voor tractoren?

De elektrificatie van trekkers kent met de huidige generatie lithiumionaccu's twee beperkingen. Als er veel vermogen wordt gevraagd, zijn ze snel leeg en het opladen kost vervolgens veel tijd. Bovendien wordt er ook nog warmte geproduceerd die eigenlijk verloren energie is.

Tot die conclusie komt het Ierse vakblad Agriland. Vastestofaccu's of 'solid state batteries' worden gezien als de absolute top en dé toekomst op vlak van accutechniek. Zij hebben een 2,5 keer hogere energiedichtheid, zijn opgewassen tegen hogere temperaturen en zouden een langere levensduur hebben dan conventionele lithiumionbatterijen. Waar de lithiumionaccu een vloeistof als verbinding tussen de twee polen gebruikt, is dit bij de vastestofbatterij dus een vaste stof. De energiedichtheid zou op 650 Wh per kg batterij liggen. Deze 'solid state'-versie zou in 10 minuten volledig kunnen worden opgeladen.

Praktisch

In een middelgrote trekker moet het volgens het Ierse magazine mogelijk zijn om (na demonteren van de motor en brandstoftank) een vastestofaccu te bouwen van 1.000 kg met dus een capaciteit van 650 kWh. Voor een dag van 8 uur zou er dan een vermogen van 650 kWh gedeeld door

$8 = 81,25$ kW oftewel 109 pk beschikbaar zijn. Om bijvoorbeeld een gemiddelde grondbewerking te doen is er 130 kW nodig. In die situatie zou de batterij na 650 kWh gedeeld door $130 = 5$ uur leeg zijn. Volledig opladen zou 'maar' 10 minuten duren waardoor de landbouwer na een korte pauze terug verder kan cultiveren. Dat klinkt mooi al is er wel een bedenking: waar gaat men zo'n sterke snellader vinden die dit vermogen in 10 minuten kan bijtanken?

Brandstofkosten

Agriland heeft ook de brandstofkosten van een gemiddelde trekker op diesel vergeleken met de energiekosten van een elektrische trekker. Omgekeerd naar een dieselprijs van 1 euro per liter* excl. btw en een variabele stroomprijs van 5 cent per kWh excl. btw betekent dit 12,50 euro per uur voor een dieseltrekker van 81,25 kW of 109 pk bij een verbruik van 12,5 liter diesel per uur. De stroomkosten voor een vergelijkbare elektrische trekker komen dan op 4,06 euro per uur. Bij een trekker van 130 kW (174 pk) die 20 liter diesel per uur verbruikt (grondbewerking), is de besparing tegenover de elektrische 13,50 euro per uur. **De hogere investering en afschrijvingskosten voor accu's worden in het artikel niet vermeld.**

*We nemen een dieselprijs van 1 euro om makkelijk te kunnen rekenen. Met de huidige gestegen prijzen voor zowel stroom als diesel moeten we bovenstaande berekening met een korreltje zout nemen en over een langere periode bekijken.

THE
PERFECT
MATCH

FUTURE
PROOF

Grondbewerkingsmachines Kuhn: robuust, betrouwbaar en efficiënt

- + Ontstoppelaars met tanden of schijven
- + Grondbrekers
- + Grondfrezen
- + Rotoreggen
- + Zaaibedcombinaties

Meer info bij uw regionale dealer!

Volg ons op:

Vind uw dealer op
www.packoagri.be

De Krone GX, een veelzijdige transportoplossing voor alle landbouwproducten

De Duitse constructeur Krone stelde afgelopen jaar de nieuwe GX voor, een universele transportwagen die zich onderscheidt door de flexibele inzetmogelijkheden. In een eerste fase zal de GX beschikbaar zijn met een tandemonderstel en een capaciteit van 44 m³, en met een tridemonderstel en een capaciteit van 52 m³. In oktober jongstleden draaide deze GX kort mee in de maïsoogst in Wallonië, waar we de gelegenheid kregen om deze wagen van nabij mee te maken.

Tekst & foto's: Christophe Daemen

Voor de nieuwe GX deed Krone beroep op een groot gedimensioneerd balkprofiel als basisframe. Op die manier kwam het gepatenteerde, zelfdragende frameconcept tot stand. De zijsteunen zijn dicht bij elkaar geplaatst in combinatie met lichte, maar sterke GFK-panelen. Dat resulteert in een maximale stabiliteit bij een zeer laag eigen gewicht. De GFK-wandpanelen hebben een zeer glad oppervlak voor een minimale wrijvingsweerstand tijdens het lossen.

Eenvoudig lossysteem ...

Een sterke gewezen band, twee trekkettingen en de transparante voorwand vormen de loseenheid van deze wagen. Het geheel wordt door twee hydromotoren aangedreven. Wanneer de GX moet worden gelost, worden de transportband en voorwand door de kettingen in de richting van de achterklep getrokken. Zo wordt het geladen materiaal zeer efficiënt, zonder opstuiken, maar wel continu naar de achterkant van de laadbak verschoven. Een werkwijze die heel interessant is voor het voorzichtig lossen van gevoelige groenten of vruchten. Nadat de vracht gelost is, wordt de volledige loseenheid met wand en band door de kettingen weer naar voren getrokken. Dankzij deze techniek verandert het zwaartepunt bij het lossen nauwelijks, zodat het kantelen van de wagen voorkomen wordt. Bovendien verandert ook de hoogte van de wagen niet, waardoor er snel en veilig gelost kan worden, ook in gebouwen met een lage hoogte. In deze omstandigheden is het mogelijk om de laadhoogte met maximaal 70 cm te verlagen dankzij de hydraulisch inschuifbare zijwanden.

... met hydraulische aandrijving

De GX wordt aangedreven door twee hydromotoren en de bestuurder kan kiezen uit twee lossnelheden: 8 meter per minuut of de snelgang van 16 meter per minuut. Bij de GX 440 worden twee motoren met een debiet van 200 cm³ gebruikt, bij de GX 520 zijn dat twee motoren met 250 cm³. Dankzij de geringe hoeveelheid olie die nodig is, kunnen vrijwel

alle trekkers de GX aansturen. De variabele lossnelheid verzekert een gedoseerd lossen van de wagen en daarmee een zeer egaal losbeeld. Daarnaast kan de aandrijving ook omgekeerd werken. Daardoor is het bijvoorbeeld heel gemakkelijk om de wagen langs de achterkant te laden, bijvoorbeeld met stroballen of palletten.

Hoog belastbare transportband

De breeklast van de 2.000 mm brede en 3,6 mm dikke transportband bedraagt 50 ton. Het oppervlak van de band is van PVC, waarin twee stroken polyesterweefsel zijn ingeweven. De onderkant heeft een lage wrijvingsweerstand waardoor er ook niets blijft plakken. De band kan voor- en achteruit draaien. Doordat hij stevig opgespannen is, gaat hij ook bij lege ritten niet klapperen. Door de constante lossnelheid ontstaat er een gelijkmatiger losbeeld. Bovendien wordt de band voortdurend gelijkmatig belast. Een ander pluspunt van de band is het dempend effect, dat een minder gevoelige belading geeft wanneer bijvoorbeeld delicate producten zoals aardappelen op de laadvloer vallen.

De twee trekkettingen zijn gemaakt van platte schakels voor hoge belastingen en de breeklast bedraagt 25 ton per ketting. Ook deze kunnen voor- en achteruit draaien en garanderen een constante lossnelheid.

De meebewegende voorwand is vervaardigd uit 10 mm dik polymethylmethacrylaatglas, zodat de bestuurder ongehinderd in de laadruimte kan kijken. Door de continue, trekkende beweging naar de achterkant wordt de wagen altijd gelijkmatig en volledig leeggedraaid. Een andere praktische voorziening is de afdichting van de zijwanden met rubberen lippen, zodat er geen verlies optreedt bij het laden en vervoeren van graan, kunstmatige meststoffen of koolzaad, bijvoorbeeld.

Breed inzetbaar

Van bij het ontwerp wou Krone een transportoplossing ontwikkelen die voor alle landbouwproducten dienst kan doen. Silagewagens draaien

De GX is ISOBUS-bediend.

Een sterke gewezen band, twee trekkettingen en de transparante voorwand vormen de losseheid van deze wagen.

De bodemvrijheid van 70 cm is ruim bemeten, net als de brede banden.

In oktober jongstleden draaide deze GX even mee in de maïsoogst in Wallonië.

immers maar een paar weken per jaar en staan de rest van het jaar in de loods. Vanuit een eigen studie concludeert Krone dat deze veelzijdige wagen circa 68% van de transportbehoeften van een gemiddeld landbouwbedrijf kan dekken. De resterende 32% heeft betrekking tot het vervoer van vloeibare effluënten. In vergelijking zal een gangbare opraapwagen of silagewagen 'maar' 22% van de transportbehoeften invullen.

Voor silagetoepassingen kan de GX in optie uitgerust worden met twee verdeelwalsen. Deze kunnen eenvoudig afgebouwd worden door vier bouten te lossen. Ze kunnen mee omhoog klappen als de achterdeur geopend wordt: praktisch als er tussendoor bijvoorbeeld ook een lading bigbags op palletten moet worden vervoerd. Een andere praktische voorziening is de afstandsbediening. Daarmee kan het losproces eenvoudig bijgestuurd worden, bijvoorbeeld bij het lossen van aardappelen in een stortbak. Daarnaast draaide deze GX ook al intensief mee om graan, koolzaad, dorsmaïs, houtsnippers, bieten, compost, meststoffen en allerhande andere (landbouw)producten te vervoeren.

De robuuste GX is ontworpen om zijn mannetje te kunnen staan in het veld. De bodemvrijheid van 70 cm is ruim bemeten, net als de brede banden. De geveerde dissel kan hydraulisch op en neer bewegen om het laden te vergemakkelijken. In een eerste fase biedt Krone de GX in twee modellen aan: de GX 440 met een capaciteit van 44 m³ en een tandemas en de GX 520 die we aan het werk zagen, met een capaciteit van 52 m³ als drieasser. Beide wagens worden standaard bediend via de ISOBUS-terminal van Krone of deze van de tractor. De twee eerste units werden reeds verkocht aan eindklanten in België en zullen in de loop van dit jaar in het veld te zien zijn. ●

VAN HAUTE
LANDBOUW-, TUINBOUW- & INDUSTRIËLE MACHINES

**De hoogste
zaaiprecisie
wordt bereikt met**

VÄDERSTAD
Tempo.

Weten hoe dit werkt? VRAAG EEN DEMONSTRATIE!
0470 46 96 99 of jeroen@vanhaute-landbouwmachines.be

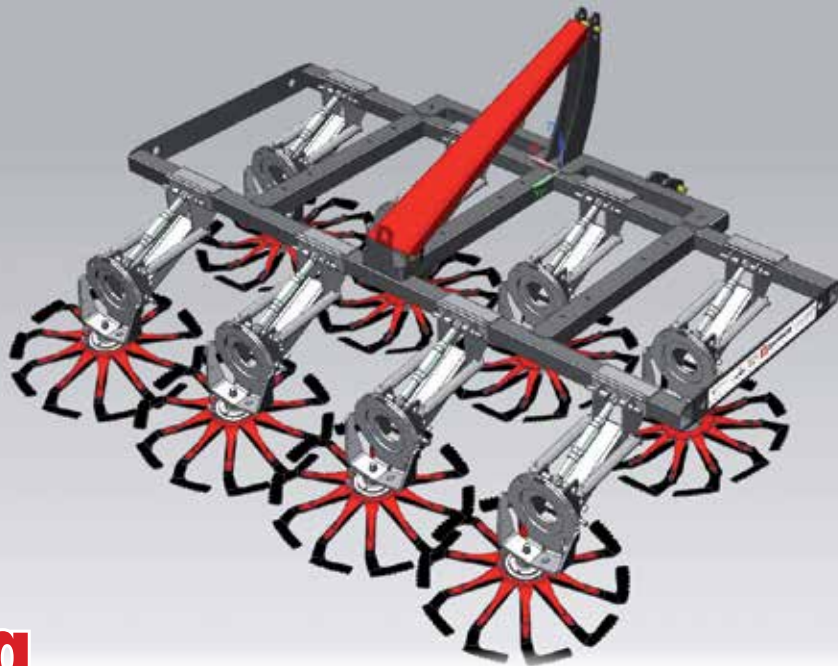

SERVICE & ONDERDELEN: Zwaarveld 27, 9220 Hamme
TOONZAAL & VERKOOP: Zwaarveld 30C, 9220 Hamme

www.vanhaute-landbouwmachines.be

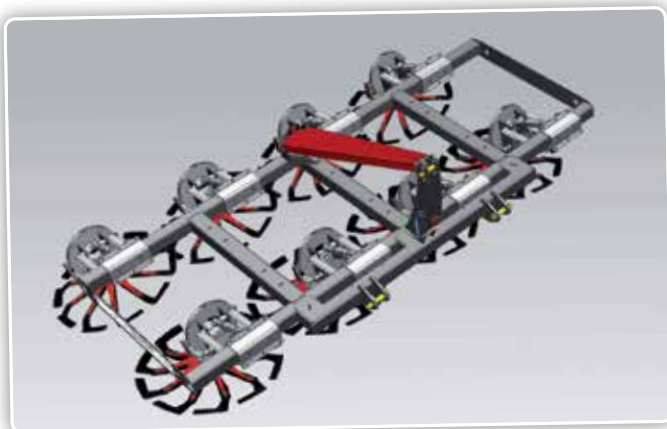
De naam 'Grinder' staat voor een innovatief werktuigconcept voor ultravlakke stoppel- en bodembewerking.

Ultravlakke bodembewerking

Aan de Technische Hogeschool van Keulen wordt aan de ontwikkeling van een innovatieve landbouwtechniek gewerkt. Onder de naam 'Grinder' zag een nieuw systeem voor ultravlakke stoppel- en bodembewerking het licht.

Tekst: Roman Engeler en Peter Menten | Foto's: TH Köln

Het werktuigstelsel van de Grinder bestaat uit nieuwe, multifunctionele werktuigen die tegelijk snijden en verkleinen. Het doel is om een constante werkdiepte van 2 cm over de hele werkbreedte te kunnen aanhouden.

Om de kwaliteit van de bodembewerking te verbeteren werkt het instituut voor bouw- en landbouwmachineteknik van de TH Köln in het project 'Grinder' samen met de firma Seed2soil en Saphir Maschinenbau aan een nieuw soort werktuigdraagsysteem voor stoppel- en bodembewerking. Met deze techniek kunnen oogstresten zoals graan-, koolzaad- en maïsstoppelen door een ultravlakke bodembewerking nog meer worden verkleind. Het doel is om daardoor storot, dus het verrotten van het plantaardig restmateriaal, te versnellen en zo veel mogelijk (onkruid) zaden tot kiemen aan te zetten. Bij verdere werkgangen worden de kiemende planten dan vernietigd of uit de bodem getrokken en aan de oppervlakte afgelegd, waar ze dan uitdrogen. Op die manier zijn ze geen concurrentie meer voor de volgteelt. Bovendien neemt het risico op infectieziekten en plagen ook af.

Nieuwe werktuigen

De bestaande systemen voor stoppel- en bodembewerking combineren tegenwoordig meerdere verschillende werktuigen, ze zijn eerder

groot en zwaar en ze vragen veel vermogen van de tractor. Het nieuw ontwikkelde werktuigframe is met multifunctionele werktuigen uitgerust, die bijvoorbeeld tegelijk kunnen snijden en verkleinen. Dat maakt de Grinder duidelijk lichter en kleiner en vraagt minder kracht van de trekker, aldus de ontwikkelaars. Met de gekende machines voor grondbewerking worden verkleinde plantenresten circa 5 tot 7 cm in de bodem ingewerkt. Dat is vaak te diep omdat de kleine organismen het plantaardige materiaal op deze diepte maar moeilijk kunnen bereiken en dus niet tijdig kunnen verwerken. Wormen bijvoorbeeld leveren een grote bijdrage tot de verluchting van de bodem en tot de omzetting van het organische materiaal. Bovendien vallen vooral de lichtkiemers (wat vele onkruiden zijn) in de zogenaamde kiemrust als ze te diep worden ingewerkt. Bij een lichtkiemer kiemt het zaad alleen onder invloed van licht. Sommige van deze zaden hebben genoeg aan een duizendste seconde licht om het kiemingsproces op gang te brengen.

Minder brandstof

Bij testen heeft het onderzoeksteam de Grinder vergeleken met werktuigen zoals de traditionele cultivator, kortschijveneg of strokam, de werktuigen die doorgaans worden gebruikt in de stoppel- en bodembewerking. De testen hebben aangetoond dat de Grinder de resterende zaden en oogstresten duidelijk vlakker in de bodem inwerkte dan de standaard werktuigen.

Onder optimale omstandigheden kan men de gewenste werkdiepte van 2 cm bereiken. Op grond van het bouwconcept dat lichter trekt, werkt de Grinder bovendien efficiënter dan de gekende techniek wat zich reflecteert in een lager brandstofverbruik. In de volgende stappen in het proces moet het systeem nu nog verder geperfectioneerd worden. Dit met als doel om de maximale werkdiepte van 2 cm over de volle breedte van het werktuig te kunnen bereiken. Daar ligt dan net de uitdaging, want als er niet over de volle werktuigbreedte kan worden gewerkt dan ontstaan er plaatsen of strepen met veel onkruidvorming en andere waar het onkruid weg is. Op plaatsen waar (veel) stenen in de grond zitten, wordt de uitdaging nog groter. ●

Jouw partner van veld, tot vork

Als specialist in je veld, ben je vandaag al bezig met de voedselproductie van morgen. Groener. Duurzamer. En met respect voor de aarde. Als jarenlange partner van de agrovoedingssector, denkt ING Food & Agri met je mee. Met financieel advies op maat, gaan we de uitdagingen aan waar je voor staat.

do your thing

Ontdek meer op ing.be/foodandagri

Opzeg eigen gebruik: wat met de tijdsbesteding?

Opzeggingen voor eigen gebruik zijn schering en inslag. Eigenaars/verpachters zeggen op voor zichzelf of voor een afstammeling, maar de pachter ziet dit meestal niet zitten. Want ... maakt de exploitatie van dat landbouwbedrijf van deze afstammeling wel een 'overwegend deel van zijn beroepsactiviteit' uit, zoals dat door de Pachtwet geëist wordt?

Wat zegt onze Pachtwet?

Onze Pachtwet bepaalt dat wanneer de pachter zijn hoofdberoep in de landbouw heeft, de opzegging voor persoonlijke exploitatie door de rechter dan slechts geldig kan worden verklaard indien het exploiteren van het landbouwbedrijf, waarin de betrokken landeigendommen zullen worden geëxploiteerd, **een overwegend deel van de beroepsactiviteit van degene die volgens de opzegging de landbouwexploitatie moeten voortzetten** zal uitmaken.

Wat de belangrijkheid van de landbouwactiviteit betreft, moet de verpachter die opzegt van zijn landbouwexploitatie een 'overwegend deel van zijn beroepsactiviteit' maken. Bovendien moet hij dit doen op het ogenblik dat hij met de exploitatie begint. Het is dus niet nodig dat hij dit doet op het ogenblik van de opzegging.

Er worden in de wet echter geen regels voorzien in verband met de beoordeling van het begrip 'overwegend deel van de beroepsactiviteit' en het begrip wordt ook niet door de Pachtwet gedefinieerd. Het is dan aan de rechter in de praktijk om zich over dit begrip uit te spreken. Soms wordt bij het bepalen van deze voorwaarde gekeken naar het inkomen dat er gehaald wordt uit de landbouwactiviteit, alhoewel het niet nodig is dat dit inkomen uit de landbouwactiviteit hoger is dan dat van de andere activiteit. Maar meestal wordt er gekeken naar **de tijd** die men aan de landbouwactiviteit spendeert.

Een voorbeeld uit de praktijk!

Jean koopt een perceel grond van 5 ha dat verpacht is aan landbouwer Wim. Na de aankoop zegt eigenaar/verpachter Jean landbouwer Wim op voor eigen gebruik. Wim gaat echter niet akkoord met deze opzeg en tijdens de verzoening bij de plaatselijke vrederechter bereiken zij evenmin een akkoord zodat eigenaar Jean landbouwer Wim dagvaardt om toch de geldigheid van de opzeg voor eigen gebruik door de vrederechter geldig te horen verklaren.

Pachter Wim meent dat Jean geen landbouwer is: hij heeft wel een eigen bedrijf, maar zeker geen landbouwbedrijf! Bovendien meent Wim ook dat indien Jean al iets naar landbouw toe gericht zou doen, hij dit zeker niet in hoofdberoep doet zodat hij niet het overwegend deel van zijn beroepsactiviteit uit de landbouw haalt, terwijl dit nochtans in deze omstandigheden door de Pachtwet wordt opgelegd.

Verpachter Jean van zijn kant ontkent niet dat hij inderdaad een elektronicabedrijf heeft, maar daarnaast heeft hij ook nog enkele hectare grond, die hij bewerkt als landbouwer. Hij meent wel te voldoen aan alle voorwaarden die de Pachtwet oplegt in geval van opzeg voor eigen

gebruik, waaronder dus het feit dat diegene die opzegt voor eigen gebruik het overwegend deel van zijn beroepsactiviteit uit de landbouw moet halen.

Wat beslist de vrederechter?

Uit alle bewijsstukken in deze zaak besluit de vrederechter dat verpachter Jean wel degelijk een landbouwbedrijf uitbaat, dat hij dat persoonlijk doet en dat hij ook de 'bedrijfsleider' is van zijn landbouwbedrijf. Hij mag beroep doen op bijvoorbeeld loonwerkers, als hij maar zelf zijn bedrijf blijft leiden, wat hier volgens de vrederechter het geval is. Uit de fiscale aangiften leidt de vrederechter af dat het landbouwbedrijf van Jean wel degelijk marktgericht is.

Vervolgens stelt de Pachtwet dat indien de pachter, die zijn hoofdberoep in de landbouw heeft, een opzegging voor persoonlijke exploitatie krijgt, dan kan deze opzeg door de rechter slechts geldig worden verklaard indien het exploiteren van het landbouwbedrijf, waarin de betrokken landeigendommen zullen worden geëxploiteerd, een overwegend deel van de beroepsactiviteit zal uitmaken van degene die volgens de opzegging de landbouwexploitatie moet voortzetten. Dit betekent hier dus dat Jean moet aantonen dat het overwegend deel van zijn beroepsactiviteit uit de landbouw zal komen!

De rechter merkt op dat de Pachtwet niet aanhaalt wat hier precies mee bedoeld wordt. Daarom meent deze rechter dat de activiteit van degene die opzegt voor eigen gebruik (hier dus Jean) niet zozeer een 'hoofdzakelijk' karakter dient te hebben, maar wel een dat niet beperkt of slechts occasioneel is. De rechter meent dat er moet gekeken worden naar de tijd die Jean aan zijn landbouwactiviteit spendeert. De rechter in deze zaak meent dat een overwegend deel van zijn tijd spenderen aan de landbouwactiviteit belangrijker is dan een overwegend deel van zijn inkomen hieruit halen. De rechter beslist om al deze redenen dat de opzeg voor eigen gebruik door verpachter Jean geldig is en dat Jean aan alle vooropgestelde voorwaarden door de Pachtwet voldoet!

Solange Tastenoye

www.solangetastenoye.be

Volg ons op Facebook:

Juridisch adviesbureau Solange Tastenoye

Voor telefonisch juridisch advies: bel 0902/12014 (€1,00/min)

Persoonlijk advies enkel mits afspraak via tel 013/46.16.24

DÉ PARTNER VOOR UW OOGST!

HAKSELAARS • COMBINES • BALENPERSEN • TRACTOREN • RUWVOEDERWINNINGSMACHINES

VOOR MEER INFO GA NAAR UW DEALER,
BEZOEK WWW.NEWHOLLAND.COM
OF ERVAAR HET ZELF EN BOEK UW DEMO
OP WWW.NEWHOLLANDEMO.COM

7.500 uur garantie en 100% Casco+ verzekering
Max. 3 jaar*

*Vraag uw dealer naar de voorwaarden.
Actie geldig in België.

MAAI-ARMEN EN KLEPELMAAIERS

